

آفتاب

نشریه داخلی بانک خاورمیانه . سال چهارم . شماره ۱۴ . دی ۱۳۹۶

- ◆ تجربه‌های جهانی در سیاست‌های موثر ضد رکود
- ◆ بانکداری الکترونیکی گذشته، حال، آینده
- ◆ دارایی‌های به‌گل نشسته
- ◆ اینترنت اشیا
- ◆ بانکدار خودتان باشید

تجربه‌های جهانی در سیاست‌های موثر ضد رکود

بانکداری الکترونیکی گذشته، حال، آینده

چالش‌های اقتصاد ایران

پول‌های رمزی

فناوری‌های مالی

دارایی‌های به‌گل نشسته

شبکه پنهان

بیت کوین در برابر طلا

اینترنت اشیا

رمزنگاری پول مجازی

بانکدار خودتان باشید

ایمن، سریع، بدون کاغذ

مدیریت کیفیت فراگیر در بانکداری

سکان‌دار موفق

گرمایش جهانی

قوی سیاه

زندگی با اطمینان خاطر و آرامش

اخبار

سردبیر: محسن کریمی
دبیران اجرایی: مریم ذوالفقار
پیام طراوتی
زیر نظر مدیریت ارتباطات بانک خاورمیانه

همکاران این شماره:
دکتر پرویز عقیلی کرمانی، محمد احدی برست، هومن جهانگرد،
مریم ذوالفقار، مصطفی رحمتی، انسیه طباطبایی،
پیام طراوتی، محمد کوثری، آندره گالستیان، لیلی نصرتی، لاله ولی‌پور
طراح گرافیک و صفحه‌آرا:
حنانه نیازمند

برای دریافت فایل الکترونیکی نشریه لطفاً یک ایمیل با
عنوان اشتراک آفتاب خاورمیانه به نشانی
info@middleeastbank.ir
ارسال فرمایید.

■ آفتاب خاورمیانه یک نشریه داخلی و مستقل است که تمامی حقوق آن به بانک خاورمیانه تعلق دارد.
■ مسوولیت مطالب نشریه با پدیدآورندگان است و انتشار آنها لزوماً به معنی تایید تمام یا بخشی از مطالب نیست.
■ نقل مطالب از نشریه با ذکر منبع ممانعی ندارد.
■ منابع در آرشینو نشریه موجودند.

دیدگاه‌ها و مقالات خود را از طریق پست الکترونیک یا نشانی پستی برای ما ارسال نمایید و یا با ما تماس بگیرید.

نشانی: تهران، خیابان احمد قصیر (بخارست)،
نیش خیابان پنجم، شماره ۲،
ساختمان مرکزی بانک خاورمیانه
کد پستی: ۱۵۱۳۶۴۵۷۱۷
تهران، صندوق پستی: ۴۴۴۵-۱۵۸۷۵

تلفن: ۴۲۱۷ ۸۰۰۰
دورنگار: ۸۸۷۰ ۱۰۹۵
پیام کوتاه: ۳۰۰۰۴۲۱۷۸
مرکز ارتباط با مشتریان: ۸۸۷۲ ۶۶۹۰
امور سهامداران: ۴۲۱۷ ۸۰۲۰

www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

https://telegram.me/ME_Bank

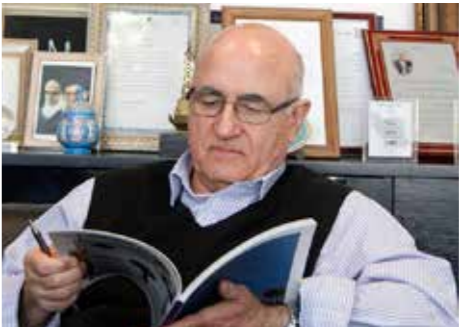

موبایل بانک خاورمیانه بانک همراه شما

بانک خاورمیانه
Middle East Bank

www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

دکتر پرویز عقیلی کرمانی

مدیرعامل • بانک خاورمیانه

تجربه‌های جهانی در سیاست‌های موثر ضد رکود

♦ به دنبال هشت فصل رکود تورمی در سال‌های ۹۱ و ۹۲ که تحت تأثیر تحریم‌های اقتصادی و مدیریت نامناسب اقتصادی رخ داد، دولت یازدهم موفق به کنترل تورم و سپس ایجاد رشد اقتصادی مثبت در سال ۱۳۹۳ شد. اما افت سریع و شدید قیمت نفت که از خرداد آن سال شروع شد، ورود مجدد اقتصاد به شرایط رکودی را در سه فصل اول سال ۱۳۹۴ رقم زد.

سپس در سال ۱۳۹۵ نرخ رشد اقتصادی به ۱۲/۵ درصد رسید که در ربع قرن اخیر بی‌سابقه بوده، هر چند بسیاری از فعالان اقتصادی از نامحسوس بودن این رشد در فعالیت‌های خود شکایت دارند. از آنجا که رشد اقتصادی بالا در سال ۱۳۹۵ عمدتا به‌دلیل رفع تحریم‌ها پس از اجرای توافق برجام و افزایش تولید و صادرات نفت و محصولات نفتی به وقوع پیوسته و نظر به اینکه تولید نفت ایران به سقف توافق شده در اوپک رسیده است، تکرار چنین رشد‌های اقتصادی در آینده از محل رشد تولید و صادرات نفت ناممکن است. عامل بسیار مهم دیگری که استمرار رشد اقتصادی مثبت را مشکل می‌سازد روند نزولی «تشکیل سرمایه» در چهار سال از پنج سال اخیر است. رشد واقعی تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به ترتیب منفی ۱۹/۰ درصد و منفی ۷/۸ درصد، در سال ۱۳۹۳ مثبت ۷/۸ درصد و در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ به ترتیب منفی ۱۲/۰ درصد و منفی ۳/۷ درصد بوده است. به این ترتیب تشکیل سرمایه ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۵ تنها دو سوم تشکیل سرمایه ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۰ بوده است.

ورود خیل عظیم جمعیت جوان و تحصیلکرده به بازار کار که بخشی از آنها در اواخر دهه ۱۳۸۰ و اوایل دهه ۱۳۹۰ به‌دلیل ناامیدی از یافتن شغل مناسب از بازار کار خارج شده بودند، عامل دیگری است که لزوم انجام اقدامات کوتاه‌مدت و بلندمدت در جهت تحریک رونق اقتصادی و پایدارسازی آن را دوچندان کرده است. البته دستیابی به رشد‌های اقتصادی پایدار در بلندمدت نیازمند انجام اصلاحات ساختاری در اقتصاد و بهبود بخشیدن محیط کسب‌وکار بنگاه‌ها است، اما در عین حال نباید از اعمال سیاست‌های دیگری که به ایجاد رونق اقتصادی در کوتاه‌مدت در عین حفظ دستاوردهای کنترل تورم کمک می‌کنند، غافل شد. در این نوشتار ضمن تأکید بر سیاست‌های کوتاه‌مدت، اجرای سیاست‌های مالی و پولی متناسب و هم‌راستا و نظارت بر حسن اجرای آنها برای دستیابی به این اهداف مورد بحث قرار می‌گیرد.

یکی از ابزارهای سیاست‌گذاران اقتصادی در تحریک رشد اقتصادی در کوتاه‌مدت، پیاده‌سازی سیاست‌های مالی و به طور خاص سیاست‌های مالی انبساطی است. ارجح آن است که سیاست مالی انبساطی از طریق افزایش مخارج عمرانی زیربنایی اعمال شود؛ زیرا اولاً به علت درازمدت بودن بازدهی آنها بخش خصوصی به خودی خود تمایلی به سرمایه‌گذاری در این طرح‌ها ندارد؛ ثانياً قسمت عمده عوامل احداث آنها داخلی است و کمترین فشار را به منابع ارزی کشور وارد می‌کند؛ ثالثاً پروژه‌های زیرساختی به تقویت رشد پایدار کمک می‌کنند و بالاخره اینکه برای ایجاد بسیاری از طرح‌های عمرانی از ماشین‌آلات و ملزومات و مواد داخلی استفاده می‌شود و حتی تامین مالی آنها هم داخلی است، در حالی که برخی از آنها عواید ارزی به همراه دارند.

با توجه به وضعیت فعلی بودجه دولت و سنگینی هزینه‌های جاری و یارانه‌ها، احتمالاً سیاست‌های مالی انبساطی افزایش کسری بودجه را به‌دنبال خواهد داشت. از آنجا که تامین مالی کسری بودجه باید از سوی خزانه‌داری کشور (وزارت امور اقتصادی و دارایی) و از طریق انتشار اوراق بدهی صورت پذیرد، این عمل یقیناً نرخ بهره را افزایش می‌دهد. با افزایش نقدینگی در بازار از طریق سیاست پولی و روش تسهیل مقداری پول (Quantitative Easing) می‌توان مانع از افزایش نرخ بهره شد. ولی از طرف دیگر رشد

نقدینگی می‌تواند باعث افزایش نرخ تورم شود که برای جلوگیری از آن باید اولاً ایجاد کسری بودجه صرفاً برای انجام سرمایه‌گذاری‌های عمرانی هدفمند (targeted) باشد که مستقیماً باعث ایجاد رشد اقتصادی می‌شوند و ثانياً بانک مرکزی با مدیریت نرخ بهره، تورم، حجم پول در بازار و حجم اوراق دولتی در پرتفوی خود، نقش خود را به درستی ایفا کند.

تجارب سیاست‌گذاری پولی برخی از کشورها برای خروج از رکود و ایجاد رونق اقتصادی می‌تواند درس‌هایی برای اجرای سیاست‌های موثر در ایران داشته باشد. به عنوان مثال، فدررال رزرو آمریکا بعد از بحران مالی در سال ۲۰۰۸ اقدام به خرید حجم بالایی از اوراق بدهی دولتی و اوراق رهنی مسکن کرد. این اقدام هرچند به افزایش بیش از ۴ برابری پایه پولی در اقتصاد این کشور انجامید، با توجه به پرداخت همزمان سود بر ذخایر اضافی بانک‌ها نزد فدرال رزرو و عدم تمایل بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات دارای ریسک بالا در شرایط بحرانی، به رشد متناسب نقدینگی منجر نشد. پس چنانچه نقدینگی به عنوان هدف میانی سیاست پولی مدنظر باشد، می‌توان با اجرای این سیاست‌ها مانع از افزایش نرخ تورم در اثر رشد بالای حجم نقدینگی شد. علاوه بر ایالات‌متحده آمریکا، بانک مرکزی اروپا (ECB) و بانک‌های مرکزی ژاپن، انگلیس، سوئیس و سوئد نیز از روش تسهیل مقداری پولی استفاده کرده‌اند. به‌طور متوسط در ایسن ۶ مورد، حدود یک پنجم بدهی‌های دولتی در پرتفوی بانک‌های مرکزی آنها قرار گرفته است.

متأسفانه در قوانین بودجه سالانه کشورمان خریدوفروش اسناد خزانه دولتی از سوی بانک مرکزی ممنوع شده است که برای مثال در بند «ه» تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۶ این مساله دیده می‌شود. این تبصره که با هدف استقلال سیاست پولی از سیاست مالی در قانون بودجه وارد شده، عملاً امکان سیاست‌گذاری پولی را از بانک مرکزی سلب کرده و حتی تهدیدکننده استقلال ابزاری این نهاد محسوب می‌شود. استقلال سیاست‌گذار پولی مبانی ویژه‌ای دارد که باید از مجاری دیگری پیگیری شود؛ بنابراین این محدودیت قانونی که مشکلات زیادی را ایجاد کرده است، به عنوان یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای اجرای این بسته پیشنهادی باید هرچه سریع‌تر مرتفع شود. اجرای سیاست انبساطی پولی برای حمایت از سیاست انبساطی مالی، در صورتی که منابع تزریق شده ازسوی بانک مرکزی مستقیماً در پروژه‌های عمرانی که متعاقباً زنجیره‌ای از پروژه‌های بخش خصوصی را آغاز می‌کند مصرف شود، با احتمال کمتری به افزایش فشارهای تورمی به ویژه در بلندمدت منجر می‌شود. به این ترتیب، اثر تراحم مالی تامین کسری بودجه دولت از طریق بازار بر بخش خصوصی به حداقل رسیده و رشد اقتصادی از محل افزایش مصرف و سرمایه‌گذاری بخش دولتی و خصوصی افزایش می‌یابد.

لازمه موفقیت بانک مرکزی در نیل به اهداف فوق این است که بازار بورس اوراق بهادار توسعه یابد؛ معاملات اوراق بدهی عمده‌ای در آن داشته باشد و «اوراق بدهی شرکتی» نیز بخش عمده‌ای از بازار بدهی را تشکیل دهد. استفاده از بازار بدهی شرکتی باعث می‌شود شرکت‌های بزرگ و حتی متوسط بتوانند جایگزینی برای تسهیلات بانکی داشته باشند. استفاده شرکت‌ها از این بازار از یک سو باعث کاهش تقاضا برای تسهیلات بانکی شده و از سوی دیگر سپرده‌های سرمایه‌گذاری اشخاص و نهادهای سرمایه‌گذاری در بانک‌ها به سپرده‌های جاری تسهیلات‌گیرندگان تبدیل می‌شود. این امر بدون افزایش نقدینگی باعث کاهش هزینه پول در سیستم بانکی خواهد شد و رقابت بین دو بازار پول و سرمایه برای جلب مشتری نیز باعث کاهش نرخ بهره خواهد شد. با توجه به این محسنتات بازار بدهی، لازم است شرکت‌ها برای ورود به آن تشویق شوند. رایج‌ترین روش اعمال چنین سیاست تشویقی ارائه اعتبار مالیاتی (Tax Credit) هدفمند است.

با توجه به تنگنای مالی حاکم بر اقتصاد کشور و این حقیقت که تامین مالی یکی از

دغدغه‌های مهم بنگاه‌های تولیدی و تجاری کشور بوده و بار اصلی آن نیز بر دوش سیستم بانکی است، به منظور تشویق بنگاه‌های بخش خصوصی به تامین مالی از طریق بازار بدهی پیشنهاد می‌شود دولت در کوتاه‌مدت درصدی از هزینه این نوع تامین مالی را از طریق تخفیف مالیاتی تقبل کند. به این ترتیب هزینه‌های این نوع ابزار تامین مالی برای شرکت‌ها تعدیل شده و یکی از موانع مهم افزایش تولید از طریق بازار بدهی برطرف خواهد شد. با افزایش تولید شرکت، درآمد مشمول مالیات نیز رشد کرده؛ بنابراین درآمدهای مالیاتی دولت نیز افزایش خواهد یافت که این افزایش حتی می‌تواند بیش از تخفیف‌های از پیش تعهد داده شده باشد. چنین سیاستی همزمان با کاهش فشار بر بانک‌ها، به تعمیق بازار بدهی نیز کمک خواهد کرد.

در تکمیل مطالب فوق و در راستای افزایش کارایی سیستم اقتصادی کشور و ایجاد رشد پایدار اقتصادی، نکات زیر نیز پیشنهاد می‌شود:

۱) کسری بودجه: کسری بودجه دولت باید به عنوان یک امر مقطعی دیده و پس از یک دوره معقول (مثلاً حداکثر ۱۰ سال) به صفر رسیده و سپس به مزاد تبدیل شود.

۲) بدهی‌های دولت: جمع بدهی‌های دولت باید متناسب با تولید ناخالص داخلی کشور بوده و نسبت آن به تولید ناخالص داخلی از سقف مشخصی بالاتر نرود. این سقف (مثلاً ۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی) باید به تصویب مجلس رسیده و هیچ دولتی نتواند از این حد تعیین شده تجاوز کند.

۳) مالیات بر درآمد شرکت‌ها: مقایسه داده‌های مالیاتی مربوط به کشورها حاکی از آن است که در درآمدهای مالیاتی کشورهای صنعتی، سهم مالیات بر درآمد شخصی (personal income tax) چهار برابر مالیات بر درآمد شرکت‌ها (corporate income tax) است. از آنجا که مالیات بر درآمد شرکت‌ها موجب کاهش وجوهی می‌شود که می‌تواند در سرمایه‌گذاری جدید و توسعه کسب‌وکار وارد شود، در بسیاری از کشورها مالیات بر درآمد شرکت‌ها بسیار پایین است. پیشنهاد می‌شود نرخ مالیات بر درآمد شرکت‌ها در ایران طی یک دوره زمانی مشخص (مثلاً ۵ ساله) به مرور کاهش یافته و به سطح کشورهایی چون امارات برسد و در مقابل سود توزیع شده بین سهامداران و پاداش مدیران و البته درآمد شخصی مشمول مالیات شود. چنین سیاستی به بنگاه‌ها انگیزه می‌دهد بخش بیشتری از سود خود را صرف سرمایه‌گذاری مجدد برای توسعه کسب‌وکار یا تحقیق و توسعه برای افزایش بهره‌وری بنگاه کنند و از این طریق ارزش افزوده بیشتری ایجاد کنند. بدیهی است که این امر محیط مناسب‌تری را برای سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و در نتیجه افزایش رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال فراهم خواهد کرد.

۴) استقلال بانک مرکزی: استقلال بانک مرکزی باید تامین شده و کنترل تورم به عنوان اولویت اول آن تعیین شود. در برخی کشورها تصمیم‌گیری در مورد تمدید مأموریت رییس کل بانک مرکزی براساس موفقیت وی در نگه داشتن نرخ تورم مابین سقف و کف از پیش تعیین‌شده انجام می‌شود.

در نهایت این بسته پیشنهادی را باید به‌صورت یک مجموعه به هم پیوسته نگاه کرد. اجرای بخشی از این بسته و رها کردن بخش دیگری از آن می‌تواند تبعات منفی به‌دنبال داشته باشد. به عنوان نمونه اجرای سیاست پولی انبساطی بدون همراهی موثر سیاست مالی تبعات تورمی خواهد داشت و به از دست رفتن دست‌آورد کنترل تورم دولت منجر خواهد شد. همچنین منابع تجهیزشده در راستای اجرای سیاست مالی انبساطی در صورتی که هدفمند و مستقیماً برای افزایش تولید هزینه نشود نتیجه‌ای جز افزایش نرخ تورم نخواهد داشت. ■

این یادداشت در روزنامه دنیای اقتصاد شماره ۴۱۲۸ منتشر شده است.

بانکداری الکترونیکی از مباحث نسبتا جدیدی است که در مدت زمان کمی جایگاه مهمی برای خود پیدا کرده است، به‌گونه‌ای که تصور سیستم بانکداری امروزی، بدون بانکداری الکترونیکی، بسیار مشکل و یا تقریبا غیرممکن است. بسیاری از منابع معتبر بیان می‌کنند که پدیده تجارت الکترونیکی، امری جدانشدنی از بحث بانکداری الکترونیک است.

به صورت کلی می‌توان بیان نمود که بانکداری الکترونیکی (E-Banking یا Electronic Banking که در منابع مختلف از آن با عناوین Online Banking و Internet Banking نیز یاد می‌شود) عبارت است از فراهم آوردن امکانات رایانه‌ای برای کارکنان بانک‌ها در جهت افزایش سرعت و بهبود عملکرد آنان در ارائه خدمات بانکی در محل شعبه و همچنین در فرآیندهای بین شعبه‌ای و بین‌بانکی، همچنین ارائه امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری به مشتریان تا بدون نیاز به حضور فیزیکی آنان در محل شعبه بانک، در تمامی ساعات شبانه‌روز و در تمامی ایام هفته بتوانند با استفاده از کانال‌های ارتباطی امن، عملیات بانکی خود را انجام دهند.

به بیان دیگر، بانکداری الکترونیک، استفاده از فناوری‌های پیشرفته نرم‌افزاری و سخت‌افزاری مبتنی بر شبکه‌های رایانه‌ای و مخابراتی از طریق کانال‌های امن است که برای تبادل منابع و اطلاعات مالی، بدون محدودیت‌های زمانی یا مکانی، به کار گرفته می‌شود.

در کشورهای پیشرفته صنعتی، عمده امور تجاری، از جمله مذاکرات بین خریدار و فروشنده، سفارش خرید، تهیه بیمه‌نامه، نقل‌وانتقال وجوه مالی و همچنین امور گمرکی به‌صورت الکترونیکی قابل انجام است و در این راستا، بانکداری الکترونیک نقشی بسیار کلیدی دارد.

طبقه‌بندی پرداخت الکترونیکی و تاریخچه و دورنمای آن

شاید بتوان تاریخ شروع پرداخت الکترونیکی را سال ۱۹۱۸ دانست، زمانی که بانک فدرال رزرو ایالات متحده آمریکا (Federal Reserve) به انتقال وجوه مالی از طریق خطوط تلگراف می‌پرداخت. با ابداع کامپیوتر و همچنین توسعه خطوط مخابراتی، این نوع پرداخت وارد مرحله جدیدی شد و به‌ویژه در نیمه دوم قرن بیستم مورد توجه روزافزون کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه قرار گرفت و زیرساخت‌ها و امکانات لازم و مرتبط گسترش یافت.

پرداخت‌های الکترونیکی را می‌توان به دو دسته عمده تقسیم نمود:

- سامانه‌های پرداخت کلان
- سامانه‌های پرداخت خرد

سامانه‌های پرداخت الکترونیکی، مفهومی جدیدتر به نام پول الکترونیکی (E-Money) را مطرح کردند و به‌ویژه در ارتباط با سامانه‌های پرداخت‌های خرد، مفهومی با عنوان کیف پول الکترونیکی را مطرح نمودند.

پول الکترونیکی (Electronic Money) که به آن E-Money, Electronic Cash, Electronic Currency, Digital Money, Digital Cash نیز می‌گویند) به گواهی موقت سهام (Scrip) یا پولی اطلاق می‌شود که به صورت الکترونیکی مبادله می‌گردد. برای این منظور، شبکه‌های کامپیوتری و اینترنت مورد استفاده قرار می‌گیرند. پول الکترونیکی دارای خصوصیاتی به‌شرح زیر است:

- میزان یا مقدار پول، بر روی یک قطعه الکترونیکی و یا در یک پایگاه داده (Database) رایانه‌ای نگهداری می‌شود.
- انتقال آن به‌صورت آنلاین یا الکترونیکی قابل انجام است.
- تسویه کننده نقل‌وانتقالات مربوط به پول الکترونیکی، عمدتا بانک‌ها و یا موسسات مالی و اعتباری هستند که خدمات مربوطه را ارائه می‌نمایند.
- امکان ردیابی نقل‌وانتقالات مربوط به پول الکترونیکی در بیشتر موارد وجود دارد.

بانکداری الکترونیکی گذشته، حال، آینده

منابع معتبر اذعان دارند که با تمامی پیشرفتی که در زمینه پرداخت الکترونیکی در سطح جهان حاصل شده است، این فناوری هنوز در مراحل اولیه گسترش و پیشرفت قرار دارد و دارای پتانسیل بسیار بالایی برای توسعه‌های آینده است. روند شتابان افزایش کاربران این روش پرداخت در سطح جهان نیز تاییدکننده این مطلب است.

شاخه‌های بانکداری الکترونیکی

شاخه‌های گوناگون بانکداری الکترونیکی را می‌توان در هفت مورد، به شرح ذیل، خلاصه نمود:

– بانکداری اینترنتی مبتنی بر وبسایت‌ها و درگاه‌های انجام امور بانکی

– بانکداری مبتنی بر دستگاه‌های خودپرداز(ATM: Automated Teller Machine)

– بانکداری مبتنی بر شعب الکترونیکی

– بانکداری مبتنی بر پایانه‌های فروش (POS: Point Of Sale)

– بانکداری مبتنی بر تلفن ثابت

– بانکداری همراه (بانکداری مبتنی بر تلفن همراه و تکنولوژی‌های وابسته از قبیل SMS و همچنین برنامه‌های کاربردی (Application) تلفن‌های همراه هوشمند)

– بانکداری مبتنی بر دستگاه‌های دورنگار

روش‌های پرداخت الکترونیکی مهم و معتبر و آینده آنها

روش‌های مختلفی برای پرداخت الکترونیکی وجود دارد که به برخی از موارد مهم و مطرح، میزان محبوبیت و مقبولیت و ظرفیت آنها و علاوه بر آن، آینده‌ای که برایشان قابل پیش‌بینی است، اشاره می‌شود:

کارت‌های اعتباری (Credit Card)

یکی از شناخته‌شده‌ترین روش‌های پرداخت می‌باشد. بسیاری از بانک‌ها در سراسر جهان، اقدام به پذیرش کارت‌های بانک‌های دیگر می‌نمایند. در برخی از کشورهای و بانک‌ها، استفاده از کارت صادر شده توسط یک بانک، در بانک دیگر، مشمول کسر کارمزد می‌باشد. در برخی از کشورهای و بانک‌ها نیز برای تشویق مشتریان بانک به استفاده از کارت‌های اعتباری، تخفیف‌ها یا جوایز مختلف اهدا می‌شود و یا خدمات خاص ارائه می‌گردد.

تفاوت کارت اعتباری و کارت نقدی در آن است که به کارت اعتباری، یک خط اعتباری اعطاء شده است و مشتری امکان هزینه کردن تا سقفی مشخص و سپس پرداخت تا یک سقف زمانی معین و یا به صورت اقساط را دارد. معمولا در صورت پرداخت به اقساط، درصدی به عنوان سود و کارمزد توسط بانک دریافت می‌شود. در کارت نقدی، امکان هزینه کردن تا سقف موجودی حساب وجود دارد (معمولا مبلغی نیز باید به عنوان مانده در حساب باقی بماند تا حساب به صفر نرسد).

کارت‌های اعتباری جایگاه بسیار مهمی دارند و با توجه به امکان استفاده متنوع از آنها (مثلا توسط پایانه‌های فروش، دستگاه‌های ATM یا اینترنت) یکی از محبوب‌ترین روش‌های پرداخت در بانکداری الکترونیکی هستند.

در سال ۲۰۱۵ حدود ۳۰ میلیارد تراکنش مالی توسط کارت‌های اعتباری، تنها در ایالات متحده آمریکا انجام شده است و پیش‌بینی می‌شود که نه‌تنها این جایگاه مهم حفظ شود بلکه تعداد تراکنش‌های مالی توسط این کارت‌ها در سراسر جهان، رشد روزافزونی را نیز تجربه کند.

چک الکترونیکی

یکی دیگر از روش‌های پرداخت الکترونیکی است. در این روش، فرآیند پرداخت با صدور چک الکترونیکی توسط صاحب حساب آغاز می‌شود و معمولا قبل از ارسال چک الکترونیکی برای دریافت‌کننده، موجودی حساب توسط بانک کنترل می‌شود. صاحب حساب با دریافت تاییدیه بانک مبنی بر امکان پرداخت وجه چک، آن را برای دریافت‌کننده ارسال می‌نماید و دریافت‌کننده نیز آن را برای بانک خود می‌فرستد تا عملیات کلر انجام شود.

نکته قابل توجه آن است که زمان بین صدور چک تا دریافت تاییدیه آن (با توجه به سرعت اتصال، میزان بار کاری Server ها و توان آنها) می‌تواند در کسری از ثانیه صورت گیرد و قابلیت انجام کلیه عملیات، حتی عملیات کلسر، به‌صورت الکترونیکی و آنلاین وجود دارد (E-Clearing).

EBPP

EBPP (Electronic Bill Presentment and Payment). فرآیندی برای مشاهده و پرداخت قبوض و صورت‌حساب‌های مختلف به صورت آنلاین است. با توجه به تعداد زیاد قبض‌ها و صورت‌حساب‌هایی که باید در طی سال پرداخت شود (همانند قبض‌های مربوط به آب، برق، سوخت، تلفن ثابت، تلفن همراه، تلویزیون کابلی، اینترنت و یا اقساط مختلف مانند اقساط وام خرید منزل یا خودرو و یا سایر منزل) این روش، مناسب به نظر می‌رسد. در این روش، قبض یا صورت‌حساب به‌صورت الکترونیکی صادر و از طریق اینترنت برای مشترک ارسال می‌گردد، مشترک نیز می‌تواند پرداخت را به‌صورت آنلاین و از طریق اینترنت انجام دهد.

باتوجه به عدم صدور قبض یا صورت‌حساب سنتی(کاغذی) و عدم وجود هزینه‌های مرتبط با تهیه کاغذ و همچنین چاپ و توزیع قبوض در این روش، صرفه‌جویی بسیاری برای شرکت‌ها وجود دارد و به همین علت نیز طی سال‌های اخیر، شاهد رشد و گسترش استفاده از این سیستم بوده‌ایم که انتظار می‌رود این روند، با سرعت بیشتری نیز ادامه یابد.

SWIFT

سوئیفت (SWIFT: Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) مهم‌ترین سازمان بین‌المللی برای اطلاع‌رسانی و تبادل داده‌های مالی در بین بانک‌ها و موسسات مالی با ضریب امنیتی بالا است. در سال ۲۰۱۵، توسط سوئیفت، تعداد ۱۱۰۰۰ بانک و موسسه مالی، در بیش از ۲۰۰ کشور و منطقه خودمختار در سطح جهان، به یکدیگر متصل بوده‌اند. تعداد پیام‌های مبادله شده از طریق این سیستم در همین سال، حدود پانزده میلیون پیام در روز بوده است که در مقایسه با بیست سال پیش از آن، یعنی سال ۱۹۹۵ با حدود دو و نیم میلیون پیام در روز، رشد ۶ برابری را نشان می‌دهد.

سوئیفت در سال ۱۹۷۳ در شهر بروکسل، پایتخت بلژیک، با حمایت ۲۳۹ بانک از ۱۵ کشور جهان، پایه‌گذاری شد. بلافاصله پس از تاسیس، فعالیت‌های مرتبط با تعریف استانداردهای لازم برای انجام تراکنش‌های مالی (Financial Transaction) و همچنین ایجاد یک سامانه پردازش مشترک شروع شد. در سال ۱۹۷۵ روال‌های عملیاتی (Operating Procedures) تشکیل شد و اصول مربوط به تعهدات و مسوولیت‌ها (Rules for Liabilities) ایجاد گردید. سرانجام در سال ۱۹۷۷ اولین پیام ارسال شد.

نرم‌افزار و سرویس‌های لازم برای این سیستم، توسط سازمان سوئیفت در اختیار بانک‌ها و موسسات مالی قرار می‌گیرد. این نرم‌افزار و سرویس‌ها، عمدتا در شبکه سوئیفت یا SWIFTNet کارایی دارند و منطق با کدهای تعریف شده هستند. به این کدها، کدهای سوئیفت (SWIFT Codes) می‌گویند. سوئیفت با توجه به جایگاه بسیار مهم آن، در طی دهه‌های اخیر، رشد و گسترش فراوانی را تجربه کرده است و به نظر می‌آید که این مسیر، در طی دهه‌های آینده نیز ادامه خواهد داشت.

EDI

EDI (Electronic Data Interchange), فرآیندی برای تبادل اسناد تجاری (مانند پیش‌فاکتور، دستور خرید، دستور حمل، بارنامه و غیره) به صورت الکترونیکی است. انتقال اسناد تجاری به صورت الکترونیکی، نقشی موثر در بهبود فرآیندهای تجارت الکترونیکی و بانکداری الکترونیکی دارد و باعث افزایش سرعت پرداخت‌های الکترونیکی می‌شود و این سیستم در حال رشد و گسترش شتابانی است.

بانکداری همراه

بانکداری همراه (Mobile Banking) که به آن M-Banking نیز می‌گویند و در منابع قدیمی‌تر و قبل از ظهور تلفن‌های همراه هوشمند، از آن با عنوان SMS-Banking یاد شده (است) سیستمی است که از طریق تلفن همراه می‌تواند عملیات بانکی و تراکنش‌های مدنظر را به انجام رساند.

این سیستم، با استفاده از اتصال اینترنتی تلفن همراه و استفاده از وبسایت‌های مربوط یا با استفاده از نرم‌افزارهای ویژه‌ای که بر روی گوشی تلفن همراه نصب می‌شود و یا با استفاده از سامانه SMS قابل استفاده است.

امروزه SMS-Banking جزئی از Mobile Banking است و از آنجایی که بیشتر گوشی‌های همراه امروزی قابلیت نصب نرم‌افزار را دارند و می‌توانند به اینترنت نیز وصل شوند، در بیشتر منابع جدید، از عبارت Mobile Banking برای بیان بانکداری همراه استفاده می‌شود.

EFT

EFT یا Electronic Funds Transfer برای انتقال وجوه مالی است و عمدتا در موارد ذیل کاربرد دارد:

- انتقال وجه بین حساب‌های یک شرکت
- انتقال وجه بین حساب‌های شرکت‌های مختلف
- انتقال وجه از حساب شرکت به حساب سهامداران برای پرداخت سود سهام
- انتقال وجه از حساب شرکت به حساب کارکنان برای پرداخت حقوق
- انتقال وجه در سیستم EBT. این سیستم که تمام آن اختصار Electronic Benefit Transfer است، روشی برای اختصاص کمک‌های نقدی یا غیرنقدی (همانند بن غذا یا Food Stamp) به افراد مدنظر و توسط دولت‌های ایالتی در ایالات متحده است.

این سیستم نیز با توجه به قابلیت‌های آن، ظرفیت رشد و گسترش فراوانی در آینده دارد.

بانکداری الکترونیک

سرویس‌های بانکداری همراه و رشد و گسترش آنها

با استفاده از بانکداری همراه، امکان بهره‌برداری از طیف وسیعی از خدمات بانکی فراهم می‌شود.

خدمات بانکداری همراه می‌تواند به صورت مستقیم توسط بانک در اختیار مشتریان قرار گیرد و یا می‌تواند از طریق شرکت‌های کارگزار بانک‌ها (Bank Correspondents) یا شرکت‌های عرضه‌کننده خدمات بانک‌ها (Third Party Vendors) در اختیار مشتریان بانک قرار گیرد. بانکداری همراه با شتاب روزافزونی در حال رشد وگسترش در سراسر جهان است و پیش‌بینی می‌شود که در طی سال‌های آینده نیز این روند ادامه یابد. بانکداری همراه، به لحاظ رشد و گسترش، در حال حاضر، یکی از پرشتاب‌ترین روش‌های بانکداری به‌صورت الکترونیکی است.

چالش‌های پیش‌روی بانکداری همراه

چالش‌های پیش‌روی بانکداری همراه را می‌توان در پنج گروه زیر دسته‌بندی نمود.

قابلیت عملکرد در سیستم‌های گوناگون (Interoperability)

استفاده از برنامه‌هایی که بتوانند با استفاده از بانکداری همراه، بانک‌های گوناگون را به یکدیگر متصل نماید و قابلیت استفاده برای بانک‌های مختلف را داشته باشند، یکی از مواردی است که امروزه بسیار مورد توجه قرار گرفته است.

برنامه‌های که بتواند پروتکل‌های مختلف را پوشش دهد و قابلیت کاربردی در محیط‌های گوناگون نرم‌افزاری داشته باشد، یکی از چالش‌های بانکداری همراه است. تنوع بسیار زیاد گوشی‌های تلفن همراه، یکپارچه‌سازی خدمات قابل ارائه بانکداری همراه را دشوار می‌سازد.

قابلیت اتکا (Reliability)

یکی دیگر از چالش‌ها، اطمینان از این موضوع است که زیرساخت بانکداری همراه بتواند پاسخگوی رشد سریع مشتریان این نوع بانکداری باشد. همچنین، به علت عدم وجود محدودیت مکانی برای مشتری، سیستم بانکداری همراه باید بتواند درخواست‌های مشتریان که از مکان‌های گوناگون جغرافیایی ارسال می‌شود را دریافت و پردازش نموده و به موقع، عملیات بانکی مدنظر را انجام دهد. این مورد زمانی نمود بیشتری دارد که مشتری در کشور دیگری باشد و به عنوان مثال با استفاده از سیستم رومینگ بین‌المللی (Roaming) بخواهد از خدمات سرویس SMS بانک خود در کشور مطبوعش استفاده کند.

امنیت (Security)

منابع معتبر، پیچیده‌ترین چالش بانکداری همراه را با توجه به انجام آن به صورت سیار و انتقال داده‌ها و اطلاعات به صورت بی‌سیم (Wireless) بحث امنیت می‌دانند.

راهکارهای موجود برای یک ارتباط امن (Secure Connection) به شرح ذیل می‌باشند.

- رمزنگاری (Encryption) داده‌ها و اطلاعات ارسالی
- رمزنگاری داده‌ها و اطلاعاتی که باید بر روی دستگاه مشتری برای تراکنش‌های بعدی یا تراکنش‌های Offline ذخیره گردد.
- شناسایی و تایید اعتبار دستگاه مشتری (Authentication) توسط ارائه‌کننده خدمات بی‌سیم (Wireless Service Provider) یا اپراتور تلفن همراه
- تایید نام کاربری و کلمه عبور مشتری توسط بانک
- ایمنی برنامه نصب شده بر روی تلفن همراه، تا در صورت مفقود شدن یا به سرقت رفتن دستگاه تلفن همراه، امکان سو استفاده وجود نداشته باشد. امکان مسدود نمودن (Block) سرویس بانکداری الکترونیکی درصورت به سرقت رفتن تلفن همراه ، دارای اهمیت بسیاری است.

توزیع نرم‌افزار (Application Distribution)

با توجه به ماهیت اتصال بین مشتری و بانک (Nature of Connectivity)، مراجعه مکرر مشتری به وبسایت بانک برای به‌روزرسانی نرم‌افزار، مشکل و تا حدودی دور از انتظار است اما برای عملکرد بهینه بانکداری همراه، چاره‌ای جز به روز نگه‌داشتن نرم‌افزار نیست.

بر این اساس، انتظار می‌رود که نرم افزار، قابلیت به‌روزرسانی خودکار (Auto Update) داشته باشد و به‌صورت اتوماتیک بتواند آخرین تغییرات و Patch های مربوطه را دریافت کند. به این قابلیت Over The Air Update نیز می‌گویند.

شخصی‌سازی نرم‌افزار (Personalization)

برای عملکرد بهتر نرم‌افزار، امکان شخصی‌سازی آن دارای اهمیت ویژه است.

برخی از منابع استفاده شده:

۱- گالستیان آندره، مجموعه مقالات بانکداری و تجارت الکترونیکی، ماهنامه فنی-مهندسی تخصصی رایانه خبر، شماره‌های ۴۳ تا ۵۰.

۲- Jayaram Kondabagil, Risk Management in Electronic Banking, John Wiley & Sons, 2007, ISBN: 0470822430.

۳ - Apostolos Gkoutzinis, Internet Banking and the Law in Europe: Regulation and Financial Integration and Electronic Commerce, Cambridge University, 2006, ISBN: 0521860717.

دیدگاه‌ها در خصوص اقتصاد ایران

اقتصاد ایران اسبیر یک توهم در سطح سیاست‌گذار و جامعه شده‌است. توهمی که دولت خود را متصدی تمام امور اقتصادی می‌داند و جامعه ارائه منابع ارزان از سمت دولت را یک وظیفه بدبهی می‌داند؛ غافل از اینکه همین رویکرد سبب مخارج افراطی دولت و مصرف بی‌رویه جامعه شده است. در مقطع کنونی، به دلایل متعدد، اهمیت این موضوع بسیار بیشتر است. شاید بتوان گفت مسیری که اقتصاد طی چند سال آینده طی می‌کند به نوعی سرنوشت‌ساز خواهد بود. اقتصاد ایران در حال حاضر در مقابل سناریوهای مختلفی برای آینده خود قرار گرفته که هر یک مقصدی متفاوت را برای آن رقم می‌زند. آنچه این مقاصد را از یکدیگر متمایز می‌سازد، نحوه عبور از ابر چالش اقتصادی است که اکنون کشور در مواجهه با آنها قرار گرفته است؛ مسائل مربوط به بیکاری، مشکلات نظام بانکی، بودجه، صندوق‌های بانخشستگی، آب و محیط زیست، پذیرفتن اشتباهات گذشته بوده و نیاز است در یک فضای کردهام که عبور از این ابر چالش‌ها علاوه بر آنکه به عنوان یک پیش نیاز، به تجهیز توانمندی‌های کارشناسی فنی از نظر طراحی تحولات نیازمند است، اجماع در سطح عموم کنشگران موثر جامعه را نیز لازم دارد.

در ادامه تحولات اقتصادی دهه ۱۳۳۰، رشد اقتصادی و رشد سرمایه‌گذاری در دهه ۱۳۴۰ شتاب گرفت به‌گونه‌ای که این دهه را به عصر طلایی اقتصاد ایران تبدیل کرد. اما هم‌زمان با این دستاوردها، در همین دوران بذر بزرگ‌ترین و مخرب‌ترین مشکل اقتصاد ایران یعنی کسری بودجه «هم‌زن» کاشته شد و پایه اساسی‌ترین بیماری اقتصاد ایران گذاشته شد. چرا که سیاستمداران دیگر خود را مقید به قید بودجه نمی‌دیدند و تصور می‌کردند که باید به هر قیمت کارهای بزرگی به انجام برسانند.

در سال‌های اول دهه ۱۳۶۰ جمعیت کشور رشد خیره‌کننده‌ای پیدا کرد و هم‌زمان جنگ تحمیلی ۸ ساله هم به وقوع پیوست که هر دو به افزایش قابل توجه مخارج دولت انجامید. لذا مشاهده می‌کنیم که درآمدهای دولت از محل صادرات نفت در سال ۱۳۶۷ حدوداً یک ششم مقدار آن در سال ۱۳۵۷ بوده در حالی‌که مخارج دولت نسبت به همین سال حدوداً نصف شده است. این یعنی کسری بودجه بسیار بزرگ و فاجعه بار. در سال ۱۳۶۷ کسری بودجه ۵۳ درصدی به وجود آمد که از این ۵۳ درصد، حدود ۵۰ واحد درصد آن از طریق استقراض از بانک مرکزی تأمین شد؛ استقراضی که پیامدها و آثار متعددی در سال‌های بعد از خود برج گذاشت. در نتیجه کسری بودجه که از دهه ۱۳۴۰ در اقتصاد ایران ظاهر شده بود، به زخم کهنه و عمیقی تبدیل شد که تا به امروز ادامه پیدا کرده است. فشار سنگین مالی در آن سال‌ها باعث شد که دولت به فکر تأمین منابع از محل‌های دیگر هم برود. که در راس آنها صندوق‌های بانزنشستگی و بانک‌ها بودند. در صندوق‌های

علی‌اکبر علیرضاوندی

با توجه به تجربه اقتصادی کشور در دهه‌های گذشته و آسیب‌پذیری بالای آن در مواجهه با شوک‌های داخلی و خارجی، ضرورت توجه به دو مولفه کلیدی در اقتصاد یعنی اشتغال و تولید اهمیت دو چندان یافته است. موضوعاتی که دولت و مجلس شورای اسلامی نیز در قالب تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های مختلف، به دنبال تحقق اهداف ترسیم شده در این دو بخش بوده‌اند.

حمایت از ایجاد و توسعه اشتغال در کشور در قالب سه برنامه عملیاتی از سوی دولت مورد توجه است. برنامه اول، حمایت نظام بانکی از تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط بوده که از ابتدای سال ۱۳۹۵ در دستور کار نظام بانکی قرار گرفت. در این زمینه «دستورالعمل تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط» توسط بانک مرکزی تهیه و جهت اجرا به شبکه بانکی ابلاغ شد و متعاقباً با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، سامانه ثبت‌نام واحدهای تولیدی واجد شرایط و متقاضی دریافت تسهیلات جهت معرفی به کارگروه‌های استانی راه‌اندازی شد. به طوری‌که طی سال ۱۳۹۵ تعداد ۲۴.۲ هزار بنگاه تولیدی موفق به اخذ تسهیلات با اختصاص مبلغی مجموعاً معادل ۱۶۸.۱ هزار میلیارد ریال از شبکه بانکی کشور شدند. در حال حاضر با اقدامات انجام شده، زمینه تداوم اجرای طرح در سال ۱۳۹۶ نیز مهیا شده و پیش‌بینی شده است با تخصیص منابعی در حدود ۳۰۰ هزار میلیارد ریال، امکان تأمین سرمایه در گردش مورد نیاز ۱۰ هزار بنگاه اقتصادی، تأمین تسهیلات مورد نیاز ۶ هزار طرح نیمه تمام با پیشرفت فیزیکی حداقل ۶۰ درصد و بازسازی و نوسازی تعداد ۵ هزار واحد اقتصادی در اولویت شبکه بانکی کشور قرار گیرد.

ابر چالش‌های اقتصاد ایران

مسعود نیلی • **دستیار ویژه رییس‌جمهوری** در امور اقتصادی

بازنشستگی به دلیل کثرت کارمندان جوان دولت و قلت تعداد بازنشستگان، منابع قابل توجهی وجود داشت و دولت که با کسری بودجه مواجه بود، از منابع صندوق‌ها برای تأمین هزینه‌های خود استفاده کرد و اینگونه فرایند بدهکاری دولت به صندوق‌های بانزنشستگی آغاز شد. از طرفی به بانک‌ها نیز تکلیف شد که سپرده‌ها و منابع خود را در جهت تشخیص و مصلحت دولت به مصرف برسانند. در نتیجه بیماری بودجه‌ای دولت رفته رفته به صندوق بانزنشستگی و بانک نیز سرایت کرد و این دو نهاد مالی مهم در اقتصاد نیز دچار مشکلات مالی شدند.

این ابر چالش‌ها، نتیجه و حاصل سیاست‌هایی بوده‌اند که در طول زمان خودمان اتخاذ کرده‌ایم و کسسی از بیرون نظام تصمیم‌گیری بر ما تحمیل نکرده است. در نتیجه گام نخست به منظور اعمال سیاست‌های صحیح در جهت حل مسائل، پذیرفتن اشتباهات گذشته بوده و نیاز است در یک فضای مسالمت‌آمیز و به دور از خط‌کشی‌های سیاسی، این پرسش مورد واکاوی قرار گیرد که ما چگونه خودمان به دست خودمان این ابرچالش‌ها را به وجود آورده‌ایم. هیچ‌یک از این مشکلات بزرگ دفعتاً اتفاق نیفتاده‌اند و برعکس همگی بسیار آرام و به‌تدریج رشد کرده‌اند.

سال‌هایی را که پیش‌رو داریم زمان‌هایی طلایی است برای شکل دادن به تغییر مسیری بزرگ که البته بدون گفتگوی اجتماعی و اقناع جامعه اساساً امکان‌پذیر نخواهد بود. به عبارت دیگر مسیری که تاکنون در نظام تصمیم‌گیری اقتصاد کشور دنبال شده اکنون به مقصدی رسیده که مملو از چالش‌های کوچک و بزرگ است و به منظور برون‌رفت از این چالش‌ها، نیاز به تجدیدنظرهای اساسی احساس می‌شود. هرچند که چرخش یک‌باره می‌تواند به بروز مشکلات اجتماعی و سیاسی منجر شود اما گام نخست کنکاش در چرایی شکل‌گیری چالش‌های کنونی اقتصاد ایران است. چنانکه امروز اقتصاد کشور یک چهره زیبا مزین به رشد اقتصادی قابل قبول، تورم تک رقمی و اشتغال سالانه بیش از ۶۰۰ هزار نفر است و در عین حال دارای چهره دیگر نگران‌کننده از ابرچالش‌های موجود است. این دو چهره متضاد یکدیگر نیستند و حتی با هم سازگارند. دستاوردهای ارزشمندی را که امروز از نظر رشد اقتصادی و تورم و اشتغال در اختیار داریم حاصل برداشتن قدم‌هایی در مسیر عقلانیت، اما «در چارچوب ساختارهای موجود» بوده است. آنچه عمیقاً به آن نیاز داریم تداوم عقلانیت اما با اراده قوی برای "تغییر ساختارهای موجود" اقتصاد کشور است. دستیابی به نتایج ارزشمند موجود نوید آن را می‌دهد که می‌توان از زمان باقی‌مانده حسن استفاده کرد و آینده بهتر را رقم زد و کاری کرد که سال ۱۴۰۰ آغازی مبارک بر قرنی جدید با خطاهای کمتر برای اقتصاد ایران باشد.

خلاصه سخنرانی در دانشگاه صنعتی شریف

سال‌های طولانی کشور دچار تحریم‌های اقتصادی بود و به‌همین ترتیب روابط اقتصادی ایران با کشورها کم‌رنگ شده بود. به دلیل تحریم‌ها نتوانستیم از سرمایه‌های خارجی و ارتباط مناسب با بازارهای خارجی بهره بگیریم. پس از توافق هسته‌ای و برجام توانستیم مجدداً به بازارهای جهانی راه پیدا کنیم؛ در این مدت بیش از ۲۰۰ هیات تجاری و سیاسی پس از لغو تحریم‌ها به ایران آمدند و شرکت‌های بسیاری تمایل به سرمایه‌گذاری در ایران دارند.

با توجه به موقعیت منطقه، شرایط جغرافیایی، اقتصاد ایران و نیروی جوان در کشور پتانسیل‌های بالایی برای جذب سرمایه‌گذاری در کشور وجود دارد. این درحالی است که در ۲ سال گذشته نتوانستیم به دلیل

رشد اقتصاد کند است

رسعود خوانساری • **رییس اتاق بازرگانی تهران**

روابط بانکی آن‌طور که انتظار می‌رفت سرمایه‌گذار خارجی جذب کنیم. البته به دلیل تحریم‌های گذشته، شرکت‌ها و بنگاه‌ها نتوانستند خود را با خارجی‌ها تطبیق دهند. با توجه به نیاز کشور باید سالانه ۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذار خارجی جذب شود.

اقتصاد ایران با مشکلات داخلی روبه‌رو است که باید به سرعت در مسیر اصلاح قرار بگیرد؛ یکی از این مشکلات دولتی بودن اقتصاد، بوروکراسی شدید و صدور مجوزهای فراوان از سوی دولت است که باعث شده، اقتصاد کشور رشد چندانی نداشته باشد.

خلاصه سخنرانی در اتاق بازرگانی تهران

از تجربیات شکست‌خورده درس نمی‌گیرند

دکتر موسی غنی‌نژاد • **اقتصاددان**

شکست‌خورده سیاست‌گذاری‌های نیم قرن اخیر دولت‌های پیشین فرا نگرفته‌اند و همچنان معتقدند مرغ یک پا دارد و دولت می‌تواند، بدون توجه به منطق اقتصادی، صرفاً با تکیه بر سیاست‌های اداری و دستوری و نیز اعطای انواع یارانه‌ها مسائل اقتصادی کشور را حل کند.

آنان همچون پیشینیان خود اصرار بر سیاست‌های حمایتی دارند و توجه نمی‌کنند که چنین سیاست‌هایی، همچنان که تجربیات گذشته به دفعات نشان داده نه‌تنها ناکارآمد بلکه منشا فساد و ائتلاف منابع است.

خلاصه یادداشت در روزنامه ندیای اقتصاد

سه نظریه برای معمای اقتصاد

حسین عبده تبریزی • **مشاور مدیریت و تأمین مالی وزارت راه و شهرسازی**

نمینند، در جهت حفظ منابع بزرگ‌ترین ذی‌نفعان بانک یعنی سپرده‌گذاران تلاش چندانی نمی‌کنند.

با فرض اینکه رقابت برای حفظ بازار سپرده و حفظ بقا باعث بالا ماندن سود بانکی شده است راه‌حل آن شفاف‌سازی سطح ریسک بانک‌ها خواهد بود. شفاف‌سازی باعث می‌شود که بانک‌ها رقابت کنند و این باعث کاهش شدن نرخ سود می‌شود. او ادامه داد: یک دوره بانک مرکزی سعی کرد با تنظیم نرخ سود بین بانکی به کنترل نرخ سود در بازار بپردازد ولی عملاً موفقیتی حاصل نشد.

برخی معتقدند چون نرخ جریمه ۳۴ درصد بانک مرکزی وجود داشته است بانک‌ها تا این نرخ با هم رقابت می‌کنند و اعتقاد این افراد این است که ما باید نسبت سپرده‌گیری و جرایم برداشت را کاهش دهیم تا وضعیت تعادلی ایجاد شود. با توجه به سیر تاریخی نرخ سود در بانک‌ها، تعیین نرخ دستوری تنها راه‌حل موثر باقی مانده‌است تا به وسیله آن بتوان بازار را کنترل کرد. با توجه به این نرخ سود بالای بانکی امکان فعالیت اقتصادی وجود ندارد، چون عملاً کار کردن در این شرایط بی‌معنی است. با این شرایط نرخ سود بانکی بنگاه‌ها باید تا ۴۰ درصد سود می‌کردند که این سود امکان‌پذیر نبود و در این رقابت شکست می‌خوردند. کار به جایی رسیده بود که خانواده‌ها فکر می‌کردند یک معجزه جدیدی اتفاق افتاده است. افراد می‌توانند پول خود را در بانک سپرده کنند و سود بالایی بگیرند.

در چنین شرایطی راهی جز اینکه نرخ سود پایین آورده نشود نیست. مشکل اساسی از اینجا بروز می‌کند که با معلول برخورد کرده‌ایم و هنوز علت پابرجاست و این شرایط پایداری را ایجاد نمی‌کند. ما مجبور هستیم مجموعه اقدامات دیگری به عمل بیاوریم که از این وضعیت خلاص شویم. یکی از بحث‌های اساسی این است که اگر معتقدیم در سیستم بانکی به‌خاطر سودهای موهوم با یک زبان بزرگ مواجه هستیم، این زبان چگونه باید بین سهامدار، سپرده‌گذار و دولت تقسیم شود. طبیعی است که اقتصاد سیاسی اجازه نمی‌دهد که کل زبان را به سپرده‌گذار منتقل و سودهای موهوم را از آن کم کنیم. در کشورهای دیگر وقتی بانکی مشکل پیدا می‌کند از سپرده‌های سپرده‌گذاران مشکل را حل یا سپرده‌گذاران را به سهامداران تبدیل می‌کند یا روش‌های دیگری برای حل و فصل مشکل در نظر می‌گیرد.

خلاصه سخنرانی در دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف International Financial Reporting Standards *

نگاهی به برخی از تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات دولت دوازدهم در هفته‌های نخستین آغاز به کار حاکی از حرکت در مسیر نادرست یا بهتر بگوییم تداوم حرکت در مسیری است که نزدیک به نیم قرن اقتصاد ما را از پویایی انداخته‌است. گویا پس از این همه تجربه شکست‌خورده، مسوولان در تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات عملی خود هنوز در پی اولویت دادن به مصلحت‌های اجتماعی و سیاسی بر منطق اقتصادی و کارکردهای آن هستند.

به‌نظر می‌رسد مسوولان اقتصادی دولت دوازدهم هیچ درسی از تجربیات

نظریات مختلفی چرایی تفاوت عمده بین سود و نرخ تورم را توضیح می‌دهد، اینکه کدام یک از این نظریات را در نظر بگیریم به راهکارهای مختلفی ختم می‌شود.

نظریه رقابت برای حفظ سهم بازار؛ مطابق این نظریه بانک‌ها رقابت می‌کنند چون می‌خواهند سهم بیشتری از بازار را به خود اختصاص دهند و نتیجه این رقابت افزایش نرخ سود سپرده‌ها برای به‌دست آوردن سهم بیشتر در بازار است.

نظریه رقابت برای بقا؛ در اینجا موضوع رقابت بانک‌ها و موسسات اعتباری بسی حادثر از حفظ سهم بازار است. براساس این فرضیه فشارهای نقدینگی نهاد‌های سپرده‌پذیر کشور آنها را مجاب کرده که به جهت تضمین خود، به هر قیمتی نقدینگی جذب کنند. انگیزه بقا به اندازه‌ای قوی است که بازیگران بازار حتی حاضر به تحمل زیان ناشی از هزینه‌های فراینده تأمین مالی، برای مدت زمانی ورشکستگی خود را به تأخیر بیندازند. بدبهی است که عدم تقارن اطلاعاتی بین عرضه‌کنندگان نقدینگی که عمدتاً سپرده‌گذاران را شامل می‌شود و متقاضیان در حال اعسار نقدینگی مانند موسسات و بانک‌های در حال ورشکستگی باعث می‌شود که عرضه‌کنندگان نقدینگی ریسک متقاضیان نقدینگی را دست پایین برآورد کنند و به این ترتیب امکان جذب نقدینگی برای گروه دوم را فراهم کنند.

نظریه سوم در اقتصاد کشور محتمل‌تر است: مسائل نمایندگی در نهادهایی به بزرگی بانک‌ها و موسسات اعتباری به دلیل جدایی قابل ملاحظه مالکیت و مدیریت بسیار عمده است. سهم مدیران از عملکرد بانک‌ها کسر کوچکی از منافع سهامداران است و بهره سهامداران نیز از عملکرد بانک به دلیل اهرم مالی بالا کسر کوچکی از سهم سپرده‌گذاران است. در چنین نهادهایی تعارض‌های نمایندگی به طور بالقوه بین هر دو گروه از ذی‌نفعان یادشده و حتی میان هر سه گروه موجود است. به‌همین دلیل است که عدم شفافیت در نظام بانکی کشور بالا است. هنگامی که بانک مرکزی بانک‌های خصوصی را به ارائه صورت‌های مالی خود براساس استانداردهای IFRS ملزم می‌کند، مدیران بانک‌ها بیشسینه تلاش خود را برای اجتناب از شفاف‌سازی به کار می‌گیرند و سهامداران برای جلوگیری از چنین اقدامی مظلوم‌نمایی می‌کنند و برای احتراز از ارائه گزارش‌های شفاف با مقام ناظر چانه‌زنی می‌کنند. شفافیتی که به وضوح و بیش از همه حافظ منافع سپرده‌گذاران است. براساس این فرضیه تا زمانی که مدیران بانک‌ها منافع خود را در خطر

پول‌های رمزی

• **تحریریه آفتاب خاورمیانه** •

انتقال پول از طریق تلگراف از سوی بانک فدرال رزرو آمریکا در سال ۱۹۱۸ میلادی سرآغاز پرداخت الکترونیکی بوده است. نوآوری‌ها در زمینه پرداخت الکترونیکی خرده‌فروشی به نام پول الکترونیکی صورت گرفته که هنوز در مراحل اولیه توسعه خویش قرار دارد و برای جایگزین شدن با اسکناس و مسکوک که جایگاه مسلطی در پرداخت‌های خرد دارند، از توان بالقوه‌ای برخوردار است.

مفهوم پول الکترونیک در دهه ۱۹۹۰ میلادی مطرح و زمینه معرفی و ارائه آن فراهم گردید. پول الکترونیک از نوآوری‌های مبتنی بر فناوری‌های نوین است که در حوزه پرداخت‌های خرد صورت گرفته است.

کمسیون اروپا، پول الکترونیکی را در پیش‌نویس بخشنامه خویش به شرح ذیل بیان می‌کند: این پول به صورت الکترونیکی بر روی ابزارهای الکترونیکی نظیر کارت‌های تراشه دار یا حافظه رایانه ذخیره می‌شود. از سایر مؤسسات، به غیر از موسسه منتشرکننده آن، بوسیله پرداخت پذیرفته می‌شود. به منظور استفاده کاربران، به عنوان جایگزین الکترونیکی مسکوکات و اسکناس استفاده می‌شود. برای پرداخت‌های خرد استفاده می‌شود.

تفاوت پول الکترونیک با سایر کارت‌های بانکی و همچنین محصولات دسترسی به حساب مانند تلفن‌بانک، اینترنت‌بانک و همراه‌بانک این است که نیازی به اتصال به حساب‌های بانکی مصرف‌کننده وجود ندارد و همچنین به دلیل برخورداری از تراشه حفظ داده‌ها، نیازی به اتصال برخط (آنلاین) وجود ندارد و تراکنش‌های برون خطی (آفلاین) را ممکن می‌سازد.

محصولات پول الکترونیک مبتنی بر نرم‌افزار یا شبکه نیز برای تسهیل پرداخت‌های خرد از طریق شبکه‌های ارتباطی مانند اینترنت طراحی شده و می‌توانند به جای انواع کارت در پرداخت‌های شبکه‌ای استفاده شوند.

امنیت پول الکترونیک از جنبه پولشویی و سایر فعالیت‌های مجرمانه قابل اهمیت است. راهبران سیستم مرکزی اطلاعات نیز می‌توانند طرح‌های پول الکترونیک را برای شناسایی این تخلفات به شکل مستمر پایش کنند.

بزرگترین تحول در این صنعت، کیف پول‌های موبایلی هستند. در حال حاضر نفوذ گوشی‌های هوشمند در حال پیشی گرفتن از نفوذ کارت بانکی است و با بهبود فرهنگ استفاده از خدمات همراه، می‌توان انتظار رشد روز افزون پرداخت همراه و حتی پیشی گرفتن آن از پرداخت کارتی تا سال ۲۰۲۰ در جهان را داشت که یک روند چشمگیر در جهان است. انتظار می‌رود تا سال ۲۰۲۰، تعداد کاربران گوشی‌های هوشمند به ۶ میلیارد و تعداد کاربران کارت‌های بانکی به ۴ میلیارد نفر برسد که خود گویای پتانسیل بالایی است که در این صنعت ایجاد خواهد شد.

فناوری NFC به موبایل یا دستگاهی که مجهز به آن است، اجازه می‌دهد از طریق یک Card Reader که نهایتاً در فاصله ۲۰ سانتی‌متری آن قرار دارد ارتباط برقرار کند. این فناوری به عنوان یک بستر برای ارتباط‌گیری موبایل و پایانه فروش و انجام فرآیند پرداخت در حال رشد است.

در سال ۲۰۱۴ طبق آمار بانک جهانی ۵۸۳ میلیارد دلار انتقال وجه بین‌المللی صورت گرفته است که در حدود ۶٪ آن از کانال‌های دیجیتال صورت گرفته‌است و نسبت به سال ۲۰۱۳ انتقال دیجیتالی وجه ۳۰٪ رشد داشته است. پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۷ این مبلغ به ۶۳۶ میلیارد دلار برسد.

باید دقت کرد که پول مجازی متفاوت از پول الکترونیکی است، زیرا پول مجازی معادل فیزیکی یا پشتوانه قانونی ندارد و این عدم وجود چارچوب قانونی مشخص، تفاوت‌های مهمی را بین پول مجازی، واقعی و الکترونیکی سبب شده است.

شکل پول	پول الکترونیکی	پول مجازی
واحد ارزش	دیجیتال	دیجیتال
مقبولیت	عمومی	معمولاً در یک جامعه مجازی خاص
وضعیت قانونی	قانونی	غیر قانونی
صادرکننده	مؤسسات مالی الکترونیکی قانونی	شرکت‌های خصوصی غیر مالی
تأمین پول	ثابت	بسته به نظر صادرکننده
احتمال بازپرداخت وجوه	تضمینی (با ارزش رسمی)	تضمینی وجود ندارد
نظارت	بلی	خیر
انواع رسک	عموماً عملیاتی	قانونی، اعتباری، نقدینگی، عملیاتی

سرمایه‌گذاری بر روی پول مجازی به سمت جدی شدن پیش می‌رود و این موضوع می‌تواند آثار و عواقب جدی مثبت و منفی به همراه داشته باشد.

بیت‌کوین یک نوآوری اینترنتی با کارکردهای مشابه «پول بی پشتوانه» یا پول حکومتی است. نوآور بودن بیت‌کوین به این معناست که خالقان آن توانسته‌اند آن را در مدت کوتاهی از یک ایده به یک واقعیت اثرگذار بر دنیای اقتصاد و مراکز سیاست‌پژوهی تبدیل کنند. زیرا در چند سال گذشته ارزش بیت‌کوین در بازارهای جهانی از چند صدم دلار به صدها دلار افزایش یافته است.

معایب پول دیجیتال

- پرداخت‌ها با بیت کوین بازگشت ناپذیرند.
- اگر به اشتباه مبلغی به حساب فردی واریز شود تنها باید امیدوار بود که آن شخص خود پول واریز شده را بازگرداند وگرنه آن مبلغ از دست رفته است.
- گرچه بی‌نیازی از بانک‌های مرکزی، حسن این واحد پولی است نوسانات شدید ارزش را می‌تواند یکی از بزرگترین اشکالات این پول دیجیتال دانست.
- اگر بیت‌کوین‌ها بر روی هارد دیسک یک کامپیوتر شخصی انباشته شوند و خطای سیستم در این کامپیوتر رخ دهد، سکه‌های مجازی از دست رفته‌اند.
- با گم کردن یا دزدیده شدن لپ تاپ یا کامپیوتر، بیت‌کوین‌ها هم از دست می‌روند.
- اگر پول کالایی با بیت‌کوین پرداخته شود و کالا هیچ‌گاه به دست سفارش‌دهنده نرسد، هیچ‌کس نمی‌تواند بیت‌کوین‌ها را به پرداخت‌کننده بازگرداند.

پول بودن یک جایگاه حقوقی است و پول بودن بیت‌کوین منوط به پذیرش جایگاه حقوقی آن از سوی دولت‌هاست.

تاکنون هیچ دولتی، پول بودن بیت‌کوین را تأیید نکرده است و دولت‌های ایالات متحده آمریکا، جمهوری فدرال آلمان و جمهوری خلق چین بر کالا بودن بیت‌کوین تأکید دارند. البته از لحاظ فنی و کارکردی این عبارت صحیح است که بیت‌کوین نوعی پول دیجیتال بر پایه شبکه همتا به همتا، امضای دیجیتال و اثبات دانایی صفر است و به کاربران امکان می‌دهد که بدون هیچ واسطه‌ای انتقال پول غیرقابل بازگشت انجام دهند.

فناوری‌های مالی

فین‌تک کوتاه شده عبارت تکنولوژی‌های مالی **Financial Technology** است و به معنی بهره‌گیری خلاقانه از تکنولوژی در طراحی و ارائه خدمات مالی است.

فین‌تک در حال تغییر سیستم بانکداری است. راه‌کارها و ابزارهای جدیدی به صنعت بانکداری معرفی شده است که هوش مصنوعی، قرض‌دهی نفر به نفر (P2P)، کلان داده (Big Data)، بلاک‌چین (Blockchain)، سرمایه‌گذاری جمعی (Crowdfunding)، پرداخت دیجیتال و روبات‌های مشاور مالی (Robo-advisor) برخی از آنها هستند.

استفاده‌کننده اصلی فین‌تک، اشخاص و کسب‌وکارهای کوچک هستند.

به دلیل استقبال نسل جدید از شبکه‌های اجتماعی مجازی مانند فیس‌بوک، این شرکت‌ها به دنبال دریافت مجوز برای انجام تراکنش‌های مالی هستند.

نرم‌افزار پیغام‌رسان «وی‌چت» به یکی از متداول‌ترین روش‌های ارسال و دریافت پول در چین تبدیل شده است و به‌طور مثال در سال گذشته بیش از هشت میلیارد دلار تراکنش مالی در آن صورت گرفته است.

رشد و توسعه داده‌های بزرگ و تجزیه‌وتحلیل آنها، یادگیری ماشین و هوش مصنوعی، تکنولوژی بیومتریک و... مؤسسات مالی را نسبت به آنچه امروز می‌شناسیم، به کلی تغییر خواهد داد.

بزرگ‌ترین شرکت فین‌تک چینی به نام «آنت فایننشیل» ارزشی در حدود ۶۰ میلیارد دارد که تقریباً با بزرگ‌ترین بانک سوئیس یعنی «یوبی‌اس» برابری می‌کند.

علاقه فین‌تک‌ها برقراری ارتباط بین افراد است. آنها به‌دنبال جذب و نگهداری سپرده نیستند.

کسب‌وکارهای فین‌تک در زمینه‌های متعددی از جمله پرداخت فعالیت می‌کنند و برخی از آنها به موفقیت‌هایی نیز دست یافته‌اند. این تازه‌واردان، نسبت به بانک‌ها کمتر توسط بانک مرکزی و دولت‌ها در پیروی از قوانین تحت فشار هستند.

استارت‌آپ‌ها به بانک‌ها برای کاهش هزینه‌های عملیاتی خود کمک می‌کنند. دیجیتال کردن برخی از فرآیندهای بانکی موجب کاهش هزینه‌های شعب فیزیکی و کارکنان تمام‌وقت شده است. سیتی‌بانک (Citibank) تخمین می‌زند که طی ۱۰ سال آینده، سی درصد مشاغل بانکی از بین خواهند رفت. برخی دیگر از متخصصان این رقم را تا ۵۰ درصد قابل افزایش می‌دانند. از هر دو شغل بانکی یکی در طی ۱۰ سال آینده از بین خواهد رفت. بانک‌های کشور فنلاند از سال ۲۰۰۹ تا به‌حال تعداد شعب بانکی خود را به نصف رسانده‌اند. تعداد کارمندان تمام‌وقت نیز به‌طور مستمر در حال کاهش است.

یکی از دستاوردهای بزرگ حضور فین‌تک‌ها تولد مفهوم جدیدی به نام بانکداری باز است که به‌طور خلاصه اجازه می‌دهد نرم‌افزارهایی که توسط اشخاص و سازمان‌هایی غیر از بانک و شرکای سنتی آنها تولید شده بتوانند طی پروتکل‌های از پیش تعریف‌شده و ایمن با سامانه‌های عملیاتی بانک‌ها ارتباط و تعامل برقرار کنند.

سرمایه‌گذاری جهانی در فین‌تک در سال‌های اخیر به بیشترین سطح خود رسیده است. هم‌اکنون فین‌تک به یک صنعت چند میلیارد دلاری تبدیل شده است. البته هنوز هم این صنعت را استارت‌آپ‌هایی کنترل می‌کنند که با استفاده از فناوری، راه‌حل‌های جدیدی برای خدمات و محصولات مالی ارائه می‌دهند.

افزایش سرعت اینترنت و نفوذ تلفن همراه به همراه انعطاف‌پذیری فین‌تک‌ها موجب صرفه‌جویی در وقت مشتریان خواهد شد.

سیستم‌های بزرگ تجارت الکترونیکی و شرکت‌های اینترنتی، پرداخت‌های اینترنتی را تسهیل می‌کنند.

سپرده‌گذاری، تسهیلات کلان و سرمایه‌گذاری همچنان در حوزه بانک‌ها محفوظ خواهد ماند. در زمینه کاهش رسک، اعتماد مردم به بانک‌ها بیشتر از سایر شرکت‌های نوپا و فین‌تک‌ها است. در عمل نیز انتقال پول بین بانک‌ها انجام می‌شود و فین‌تک‌ها واسطه جابجایی هستند.

فین‌تک برخلاف خدمات متداول بانکی، اغلب بر روی حل یک مشکل خاص تمرکز می‌کنند.

صندوق‌های سرمایه‌گذاری بسیاری به شکل VC توسط بانک‌های مختلف جهان شکل گرفته‌اند تا بتوانند با خرید و یا پرورش استارت‌آپ‌های فین‌تک از قافله جذب کاربرانی که به دنبال خدمات سریع و راحت هستند عقب نمانند.

دارایی‌های به‌گل‌نشسته

محمد کوثری
کارشناس مدیریت تحقیقات اقتصادی • بانک خاورمیانه

مفهوم دارایی‌های به گل‌نشسته یا متروک شده (Stranded Assets) به از دست رفتن ارزش یک دارایی در اثر تغییر تقاضا برای محصول تولید شده از آن و در نتیجه کاهش جریان نقدی حاصل از آن مربوط می‌شود. به بیان دیگر، گاهی به دلایلی مثل قوانین و مقررات، ترجیحات بازار، هنجارهای اجتماعی، تغییرات تکنولوژی، یا حتی اتفاقات زیست محیطی، ارزش بازاری یک دارایی در طول عمر مفید خود به طور معناداری از ارزش ترازنامه‌ای آن کمتر می‌شود و قابلیت نقدشوندگی خود را با قیمت‌های قبلی از دست می‌دهد. توجه به این موضوع در مدیریت دارایی‌ها اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند، به خصوص زمانی که دارایی‌های در معرض متروکه شدن سهم مهمی از سبد دارایی مورد نظر داشته باشند. منابع نفت نمونه‌ای از این نوع دارایی‌ها محسوب می‌شوند که سیاست‌گذاری در آنها نیازمند توجه به مفهوم فوق است.

♦ در ادبیات موضوع این بحث، ریسک متروک شدن (Stranding Risk) بیشتر در مورد سوخت‌های فسیلی و موضوعات مربوط به محیط زیست مطرح شده است، اما بسیاری از دارایی‌های دیگر نیز می‌توانند در معرض این ریسک قرار داشته باشند. از جمله نمونه‌های مهم دارایی‌های متروک شده، معادن ذغال‌سنگ هستند که به دلیل پیشرفت تکنولوژی انرژی‌های نو و گسترش استانداردهای کاهش آلودگی هوا طی دهه‌های اخیر، تقاضا برای آنها به طور قابل توجهی کاهش پیدا کرده است. این امر باعث شده که معادن ذغال‌سنگ علی‌رغم دارا بودن ذخایر فیزیکی، ارزش ذاتی خود را تا حد زیادی از دست بدهند و استخراج ذغال‌سنگ از برخی از آنها صرفه اقتصادی نداشته باشد. نمونه دیگر، مال‌های تجاری هستند که به دلیل گسترش پرسرعت فروشگاه‌های اینترنتی و خرید و فروش آنلاین، در برخی کشورها تقاضا و در نتیجه ارزش آنها افول کرده است. حتی سد یا نیروگاهی که از لحاظ فیزیکی قابلیت بهره‌برداری دارد اما به دلیل شرایط محیطی یا قانونی نمی‌تواند مورد استفاده قرار گیرد، یک دارایی به گل‌نشسته محسوب می‌شود.

تصولات جهانی بازار نفت و ظهور فناوری‌های رقیب انرژی‌های فسیلی، منابع نفتی را نیز بیش از پیش در معرض مواجهه با این خطر قرار می‌دهد. افزایش منابع و مناطق عرضه نفت از یک طرف و کاسته شدن از شدت تقاضای نفت، به دلایلی از جمله توسعه فناوری انرژی‌های جایگزین و حتی افزایش بهره‌وری و کاهش مصرف انرژی از طرف دیگر، تقاضای جهانی برای این انرژی را تضعیف کرده و قیمت آن را نسبت به گذشته به شدت کاهش داده است. برای مثال هر بشکه سبید نفتی اوپک که قیمت آن در سال ۲۰۰۸ از مرز ۱۴۰ دلار فراتر رفته بود و تا اواسط سال ۲۰۱۴ نیز بالاتر از ۱۰۰ دلار معامله می‌شد، به یکباره از اواخر این سال سقوط کرد و در برخی روزهای سال ۲۰۱۶ به کمتر از ۳۰ دلار نیز رسید. هر چند این قیمت در سال ۲۰۱۷ به حدود ۵۰ دلار برگشته، انتظاری برای افزایش قابل توجه آن در پیش‌بینی سازمان‌های بین‌المللی معتبر مشاهده نمی‌شود. بر اساس گزارش‌های آژانس بین‌المللی انرژی، صنعت نفت و گاز به سمت کارایی اجرائی و توسعه تکنولوژی و در نتیجه کاهش هزینه‌ها حرکت می‌کند. این امر علاوه بر اینکه به معنای تسهیل عرضه ذخایر قبلی است، ورود ذخایر جدید به بازار را نیز امکان‌پذیر کرده است. یکی از این ذخایر شیل‌های نفتی (Shale Oil) هستند که اگر چه استخراج نفت از آنها به نسبت منابع

بنابراین، اگر فرض تنزل یا تثبیت قیمت انرژی‌های فسیلی و به طور خاص نفت درست باشد، عدم بهره‌مندی از منابع نفتی و ذخیره آنها برای استفاده در آینده، حداقل برای تولیدکنندگانی مثل ایران که هزینه تولید پایینی دارند و پیشرفت تکنولوژی تأثیر چندانی بر هزینه‌های تمام شده آنها ندارد، از لحاظ اقتصادی به سادگی قابل پذیرش نیست. لذا منطق استدلال‌هایی مثل حفظ این منابع برای نسل‌های آینده نیز به شکل ذخیره فیزیکی آنها زیر سؤال می‌رود. در چنین شرایطی یک راه‌کار می‌تواند بهره‌برداری و استفاده از ذخایر نفتی در زمان حال و پس‌انداز عایدی آنها در صندوق‌های سرمایه‌گذاری و مشابه آن باشد که احتمالاً برای آیندگان به صرفه‌تر است. ■

شبکه پنهان

مدیریت مبارزه با پولشویی و تطبیق قوانین • بانک خاورمیانه

♦ درمتن کامل مقررات بانک مرکزی پولشویی اینگونه تعریف شده است:

تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی با علم به این‌که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به‌دست آمده باشد.

تبدیل، مبادله یا انتقال عوایدی به منظور پنهان کردن منشا غیرقانونی آن با علم به این‌که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از ارتکاب جرم بوده یا کمک به مرتکب به‌نحوی‌که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نگردد.

اخفا یا پنهان یا کتمان کردن ماهیت واقعی، منشا، منبع، محل، نقل‌وانتقال، جابه‌جایی یا مالکیت عوایدی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

در خصوص تاریخچه و خاستگاه اصطلاح پولشویی تعابیر و تفاسیر مختلفی وجود دارد. برخی عنوان می‌کنند از زمانی‌که فساد مطرح شده پولشویی نیز وجود دارد، برخی بر این اعتقادند که از زمانی‌که پول خلق شده پولشویی وجود دارد و برخی نیز کشف چمدان ۶۰۰ میلیون دلاری پول حاصل از قاچاق مواد مخدر در فرودگاه پالمو ایتالیا و دستگیری عوامل مافیایی را به عنوان تاریخ پولشویی ذکر می‌کنند. عده‌ای دیگر قضیه رسوایی واترگیت در زمان انتخابات نیکسون رییس‌جمهور امریکا و مطبوعاتی شدن این موضوع توسط مشاور وی را سرآغاز این موضوع می‌دانند.

وجه تسمیه واژه Money laundering به واژه Laundromat یعنی رختشوی‌خانه بر می‌گردد که عمدتاً در زمان فعالیت گروه مافیایی در آمریکا به ریاست "آل کاپون" رواج پیدا کرد. بدین‌صورت که باند‌های مافیایی درآمدهای هنگفتی از فعالیت‌های مجرمانه و غیر قانونی خود کسب می‌کردند و برای این‌که این وجوه را قانونی جلوه دهند در نقاط مختلف ایالات آمریکا اقدام به نصب دستگاه رختشویی نموده و درآمدهای خود را به این کسب‌وکار و سایر کسب‌وکارهایی که با پول نقد سروکار داشت نسبت می‌دادند مانند فروشگاه‌های زنجیره‌ای، کارواش، رستوران‌ها و ...

مبانی نظری جرم پولشویی

در جامعه انسانی "امنیت" بیش از هر چیز می‌تواند سبب پیشرفت و زمینه‌ساز رفاه و ترقی جامعه گردد. که در راس آن، امنیت اقتصادی است که سبب می‌گردد بازار و در راس آن سرمایه‌گذاری رونق گیرد. در مقابل امنیت، جرایم قرار می‌گیرند. پولشویی به عنوان یکی از جرایم سازمان‌یافته، امنیت اقتصادی و اجتماعی جامعه را به خطر می‌اندازد.

این قبیل فعالیت‌ها نه تنها موجب ترویج فعالیت‌های مجرمانه دیگری می‌شوند، بلکه سبب تخریب بازارهای مالی، ورشکستگی بخش حقوقی، کاهش بهره‌وری در بخش اقتصاد، افزایش ریسک خصوصی‌سازی، بی‌ثباتی در روند نرخ‌های ارز و بهره، توزیع نابرابر درآمد و آثار منفی دیگری نیز می‌شود که همگی رشد و توسعه اقتصاد ملی را تحت تأثیر منفی قرار می‌دهد.

جولوگیری از پولشویی

اغلب اوقات تبهکاران برای خرید محصولات مالی و اقتصادی یا خدمات و گشایش حساب، از نام و آدرس واقعی خود استفاده نمی‌کنند، زیرا در این صورت یافتن منشا پول آنها کار راحتی خواهد بود. به این دلیل آنها از اسامی جعلی و آدرس نادرست استفاده می‌کنند. حتی ممکن است در خرید یک محصول یا افتتاح یک حساب

پولشویی فعالیت مجرمانه ثانویه‌ای است که پول کثیف و غیرقانونی را که از فعالیت مجرمانه اولیه حاصل می‌شود در چرخه مبادلات قرار داده و به آن ظاهر قانونی می‌دهد. پدیده پولشویی آثار زیان‌بار اقتصادی و اجتماعی را به دنبال دارد. از همین‌رو عزم جامعه بین‌المللی برای مبارزه با آن متمرکز شده و تدابیر مختلفی را برای نیل به این امر بکار برده است.

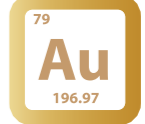
بانکی از نام و هویت شما استفاده کنند. به همین دلیل بانک‌ها، مسوولیت دارند تا هویت اشخاص را کنترل نموده تا از مشتری خود قبل از افتتاح حساب و یا خرید محصول یا خدمات آنها شناخت کافی داشته و از هویت آنها اطمینان کسب کنند. نکاتی نیز در خصوص "مبارزه با پولشویی" وجود دارد که می‌بایست مشتریان بانک از آن مطلع باشند :

- مشتریان محترم توجه کنند که هنگام پر کردن اطلاعات شخصی در فرم‌های بانک ضمن تکمیل همه اطلاعات، نسبت به درج صحیح کدپستی و عنوان شغل مبادرت نمایند.
- درصورت واریز وجوه نقد بیش از سقف مقرر توسط مشتری، لازم است گزارش واریز وجه نقد به طور دقیق و کامل تکمیل و در اختیار بانک قرار گیرد.
- پرداخت وجه نقد بیش از سقف مقرر(روزانه ۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال) به مشتریان ممنوع است.
- به منظور انجام عملیات بانکی توسط وکیل، سعی کنید از اشخاص مورد اعتماد استفاده کرده و هر چند وقت یکبار، سپرده بانکی خود را کنترل نمایید.
- در خریدوفروش سهام، اوراق مشارکت و چک‌های مسافرتی خارج از شبکه بانکی، حساسیت بیشتری به خرج دهید.
- حتی‌الامکان از صدور و پذیرش چک‌های در وجه حامل بپرهیزید چرا که در بسیاری مواقع پولشویی با استفاده از این چک‌ها صورت می‌گیرد.
- حواله یکی از مجراهای پولشویی است، چنانچه وجهی به سپرده شما واریز شده که حواله‌دهنده را نمی‌شناسید از برداشت وجه خودداری کرده و مراتب را به مسوولان بانک اطلاع دهید.
- از وصول یا واگذاری هر نوع چک که مالکیت آن مربوط به دیگران است و از طریق سپرده شما وصول می‌گردد، جدا پرهیز نمایید.
- چنانچه دستگاه POS در اختیار دارید از پذیرش پیشنهاد پرداخت وجه نقد در مقابل برداشت از سپرده بدون فروش کالا و ارائه خدمات خودداری کنید.
- گاهی مشاهده می‌شود افرادی به بهانه‌های گوناگون با نام و مشخصات سایرین درخواست فروش یا انتقال وجوه ارزی دارند، از پذیرش چنین درخواست‌هایی مبنی بر فروش یا صدور حواله به نام خودتان جدا خودداری کنید.
- هرگاه شخصی به هر بهانه‌ای، از شما درخواست کرد که اجازه بدهید پولی به سپرده‌تان واریز کند و او از طریق سپرده شما اقدام به برداشت کند، به هیچ وجه نپذیرید تا طعمه سواستفاده پولشویان و یا کارت‌های سرقتی نشوید.
- در صورت دریافت پیامک از اشخاص ناشناس مبنی بر ارائه شماره ملی، کدپستی و واریز وجه به سپرده به منظور دریافت جایزه جدا خودداری کنید.
- خریدار اولیه انواع کارت‌های پرداخت بی‌نام (کارت هدیه ، کارت خرید بی‌نام، ...) باید پیش از خرید، شناسایی شده باشد و مسوولیت تمامی تراکنش‌های انجام شده توسط کارت‌های مذکور بر عهده خریدار اولیه است.

یکی از مهم‌ترین مسایل در نظام مبارزه با پولشویی، تعیین فعالیت‌های غیرقانونی است که اصول پولشویی در مورد آنها قابل اجرائست. بانک‌ها و موسسه‌های مالی باید ضمن شناسایی مشتریان خود، به‌طور منظم اطلاعات و مدارک هویتی آنان و اشخاصی را که با آنها فعالیت تجاری دارند و همچنین مالکان ذی‌نفع سپرده‌های آنان را بررسی و به‌روزرسانی کنند. مبارزه با پولشویی نیازمند همکاری مشتریان و بانک‌ها و آگاهی کامل مشتریان از مصادیق جرم پولشویی است. ■

بیت کوین در برابر طلا

پول مجازی که امروز آن را تحت عنوان بیت کوین می شناسیم، در سال اخیر افزایش قیمت قابل توجهی داشته است، به طوری که ارزش آن با طلا برابری می کند. در این اینفوگرافیک، با شباهت‌ها و تفاوت‌های بیت کوین و طلا، آشنا می شوید.

یک عنصر شیمیایی (با عدد اتمی ۷۹) که در طول تاریخ، به عنوان واحد پول و پشتوانه آن، مورد استفاده قرار گرفته است.

چیست؟

یک ارز مجازی برای انجام مبادلات به وسیله اینترنت با حفظ واسطه‌های مختلف که در یک کیف پول الکترونیکی ذخیره می شود.

در طول تاریخ برای انسان‌ها شناخته شده است، بسیاری بر این باورند که اولین سکه طلا ۶۰۰ سال قبل از میلاد مسیح ضرب شده بود.

اولین استفاده

در دی ۱۳۸۷ (ژانویه ۲۰۰۹) اولین پردازشگر، منبع باز بیت کوین شروع به کار کرد و اولین بیت کوین منتشر شد.

صدها تن طلا، با استفاده از ابزارهای زیر استخراج می شوند:

استخراج

بیت کوین‌های جدید در یک فرآیند رقابتی و غیرمتمرکز که استخراج نامیده می شود، به وجود می آیند. این شبیه به استخراج در یک معدن واقعی است که کارگران معدن در ازای کارشان بیت کوین به دست می آورند. انجام فرآیند معامله و تامین امنیت شبکه با استفاده از سخت افزارهای خاصی تامین می شود.

کمیابی

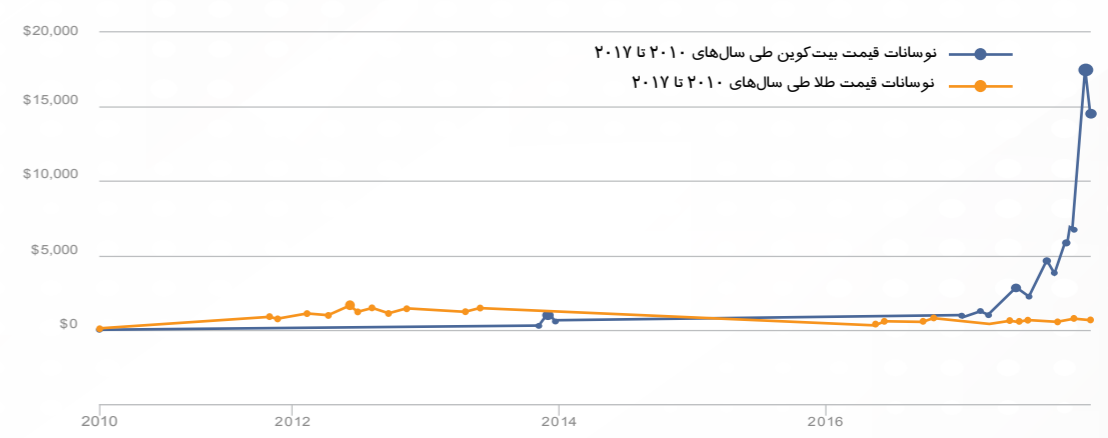

مقدار طلایی که تا سال ۱۳۹۶ در جهان استخراج شده است. ۱۸۷,۲۰۰ تَن

مقدار بیت کوین در گردش تا شهریور ۱۳۹۶ ۱۶,۶۰۰,۰۰۰

حداکثر مقدار بیت کوینی که می توان استخراج کرد. ۲۱,۰۰۰,۰۰۰

قیمت

تاریخچه بیت کوین

- 2008** یک مقاله منتشر شده، یک سیستم نظارت بر پول الکترونیکی را به نام بیت کوین معرفی می کند. این ایده برای تصدیق کردن و حفاظت از مبادلات بدون توسل به بانک متمرکز و یا خزانه‌داری از کدهای نرم افزار استفاده می کرد.
- 2009** یک شخص برای سفارش پیتزا از بیت کوین استفاده کرد. این اتفاق سه ماه بعد از اینکه بازار آن تاسیس شد اتفاق افتاد. قیمت پیتزا چه قدر بود؟ ۱۰ هزار بیت کوین
- 2010** حساب‌های بیت کوین قربانی هک و دزدی هستند و گروه‌هایی که بیت کوین‌ها را به عنوان واحد پولی در نظر می گیرند، به علت ترس از قانون، از تصمیم خود منصرف می شوند.
- 2011** استفاده بیت کوین‌ها، به خصوص در بازارهای سیاه و برای کالاهای غیر قانونی، افزایش می یابد. علی‌رغم پیوندهای منفی، چندین گروه شروع به توسعه راه‌های قانونی کردن واحد پولی، شامل گروه‌های آموزشی و کار آفرینی می کنند.
- 2012** مقامات اروپایی، سپرده‌های بانکداری را که باعث نوسان در سود بیت کوین‌ها می شوند، توقیف می کنند. یک قیمت نوسانی باعث می شود که ارزش جمعی تمامی بیت کوین‌ها تا یک میلیارد دلار تحت تاثیر قرار گیرد. امنیت داخلی توسط ام‌تی گاکس بررسی می شود. یک مرد تگزاسی، متهم به اجرای طرح پونزی برای جمع آوری بیت کوین از سرمایه گذاران و استفاده از درآمد حاصله آن در جهت هزینه‌های شخصی خود شد. بانک‌های چیس، ولز فارگو، سییتی و یواس شروع به بستن حساب‌هایی که برای انجام مبادلات خرد با بیت کوین افتتاح شده بود، کردند. راه ابریشم، یک بازار زیرزمینی برای استفاده کنندگان دارو، به وسیله بیت کوین‌ها نیرومند شد. به نظر می رسد، راه ابریشم مسوول تقریباً نیمی از تمام انتقالات بیت کوین‌هاست. کمیته امنیت داخلی و امور دولتی آمریکا، درخواست دادرسی برای بیت کوین می دهد. چین اعلام می کند که Baldu (گوگل چین) بیت کوین‌ها را می پذیرد. ارزش واحد پولی همچنان با قیمت‌های بازار نوسان می کند و تا حدود ۸۰۰ دلار بالا می رود و باعث می شود ارزش کل بیت کوین به بیش از ۷ میلیارد دلار می رسد. در دادرسی مرتبط با کنگره، وزارت دادگستری اعلام کرد: بیت کوین‌ها می توانند وسیله مبادله باشند. طراحی بازی زینگا، ساکرامنتو کینگز، ان بی ای و خرده فروش آنلاین اوراستاک، اعلام کردند که بیت کوین را می پذیرند. شرکت اپل، برنامه محبوب Blockchain را از اپاستور خود حذف می کند. روسیه اعلام می کند، بیت کوین غیر قانونی است. Internal Revenue Service (سازمان خدمات درآمدهای داخلی آمریکا) سندی را درباره نحوه ارزیابی بیت کوین برای اهداف مالیاتی منتشر می کند. فروشگاه مجازی eBay، بیت کوین را جزو دسته پول‌های مجازی به حساب آورد. برخی نمایندگان آمریکا، شروع به جمع آوری کمک‌های انتخاباتی که با بیت کوین انجام می گرفت، کردند. قیمت بیت کوین فقط در ۱ ماه، ۶۶ درصد افزایش پیدا کرد.

آیا قیمت طلا به میزان قبل خود بازمی گردد؟

در سال ۲۰۱۳، قیمت طلا ۲۸ درصد کاهش یافت، این بدترین نمایش طلا در ۳۲ سال اخیر بوده است. به هر حال متخصصان می گویند قیمت طلا به حالت قبل خود بر خواهد گشت، در اینجا برخی دلایل آن‌ها گفته شده است:

- هزینه استخراج طلا افزایش می یابد، اگر ادامه یابد، معدنچیان عملیات‌ها را رها می کنند و قیمت‌ها افزایش می یابد، زیرا اندوخته‌های طلا محدود می شوند.
- از نظر تاریخی، ارزش دلار آمریکا به محض بالا رفتن قیمت طلا کاهش می یابد، زیرا ارزش خود را به عنوان یک واحد پولی پذیرفته شده جهانی از دست می دهد.
- هر چه پول بیشتری در سرتاسر جهان تولید شود، قیمت طلا افزایش می یابد.
- بدهی به تولید ناخالص داخلی از سال ۲۰۱۲ در حال افزایش است، به محض اینکه این نرخ افزایش می یابد، ارزش کالاهایی مانند فلزات گرانبها، همیشه بالا می رود.
- هر افزایش حتی به مقدار کم، در نرخ تورم، منجر به افزایش قیمت طلا می شود.
- طلا تنها، ۲،۱ درصد مشارکت بازار را تشکیل می دهد. حتی یک افزایش کوچک منجر به یک افزایش شدید قیمت می شود.

قوانین جهانی

- نروژ** اولین کشوری بود که وارد بحث شد و اعلام کرد که بیت کوین را به عنوان واحد پول به رسمیت نمی شناسد.
- بانک فرانسه** اعلام کرد: بیت کوین یک ریسک مالی برای افراد و شرکت‌ها می باشد.
- آلمانی‌ها** بیت کوین را به عنوان یک واحد پولی بیگانه یا پول دیجیتال تصدیق نمی کنند. اما، آن را به عنوان گونه‌ای پول خصوصی یا واحد حساب به رسمیت می شناسد؛ بنابراین، شروع به وضع مالیات برای آن کرد.
- سوئیس‌ها** بر روی بیت کوین تحقیق می کنند و یافته‌های خود را منتشر می کنند.
- بیت کوین‌ها در روسیه** تحریم هستند.
- تایلند** بیت کوین را به عنوان واحد پولی رد و تحریم کرد.
- کره جنوبی** بیت کوین را به عنوان واحد پولی، رد کرد.

منبع: شرکت پژوهشی و مطالعاتی سالیبراکو

انسیه طباطبایی

کارشناس مدیریت سازمان و روش‌ها • بانک خاورمیانه

مدیریت کیفیت فراگیر

در بانکداری

در دنیای رقابتی امروز لازم است هر سازمان مفهوم کالا و یا خدمت با کیفیت را از مشتری خود دریافته و آن را به زبان مهندسی تبدیل نماید. در کنار دو گروه از خواسته‌های مشتریان یعنی نیازهای تعریف شده و انتظارات مبهم و تعریف نشده، عامل دیگری به نام نوآوری نیز در افزایش رضایت مشتریان تأثیرگذار است. در حقیقت ایجاد نیاز در مشتری و سپس برآورده نمودن همان نیاز، به معنای ارائه‌دادن خدمات و یا کالاهای جدید به مشتری است.

♦ **محققان چهار طبقه مفهومی** مربوط به کیفیت خدمات بانکداری را تعریف کرده‌اند: کیفیت ارائه خدمات به مشتری، کیفیت خدمات آنلاین، کیفیت خدمات فناوریانه / خودکار و کیفیت محصولات بانکداری.

کیفیت ارائه خدمات به مشتری

رضایت مشتری بسیار وابسته به کیفیت خدمات است چرا که ارائه خدمت با کیفیت منجر به تعهد، حفظ مشتری، ایجاد رابطه متقابل میان ارائه‌دهنده خدمت و استفاده‌کننده آن، افزایش بردباری مشتری در زمان خرابی سرویس و تبلیغ مثبت مشتری درباره خدمات بانکی می‌گردد. برای افزایش کیفیت ارائه خدمت لازم است بانک‌ها نیازها و رفتارهای مشتریان کلیدی را بررسی کنند، راه‌های ارتباطی با مشتریان را توسعه داده و فرصت‌ها را پیش‌بینی کنند.

کیفیت خدمات آنلاین

برخلاف تصور بسیاری از ما، جذب مشتری انتهای مسیر نیست. آمارها نشان می‌دهد که در حدود ۲۰٪ از رضایت مشتریان، پس از ارائه خدمت به مشتری و به خاطر امکانات ارائه شده به آنهاست. افزایش خدمات بر پایه اینترنت، نوع فعالیت بانک‌ها و رویکرد مشتریان را تغییر داده است. خدمات آنلاین ابزاری است که می‌تواند در راستای ارائه خدمات به مشتریان، مزایای رقابتی نیز ایجاد کند. دلیل اصلی توسعه خدمات آنلاین، کاهش هزینه و راضی نگه‌داشتن مشتری است.

ویون کیفیت خدمات آنلاین را در چهار بعد بررسی کرده است: عملکرد، اثربخشی، در دسترس بودن و امنیت.

خدمات بانکی که عملکرد اصلی مورد انتظار را ارائه داده و در موارد لازم قابل دستیابی و استفاده موثر بوده و در عین حال از میزان امنیت بالایی نیز برخوردار باشند دارای کیفیت بالاتری بوده و در نتیجه در افزایش رضایت مشتریان نیز تأثیر گذارند.

خدمات خودکار

با توجه به پیشرفت فناوری، شناخت نیازها و خواسته‌های مشتریان بانک مشکل‌تر شده و تنها با کسب و به‌کارگیری فناوری روز می‌توان خواسته‌های آنها را شناسایی و پاسخ داد.

در حال حاضر خدمات خودکار در بانکداری را می‌توان در پنج بعد مورد بررسی قرار داد. ویژگی‌های مشخص شده برای هر بعد می‌تواند منجر به بهبود کیفیت ارائه خدمات به مشتریان گردد.

محصولات نوآورانه بانکی

بانک‌ها به منظور بهبود خدمات و رفع نیازهای جدید مشتریان خود لازم است محصولات بانکی جدید را معرفی نمایند. ارائه طیف وسیعی از محصولات بانکی

لزوما نیازمندی‌های مشتری را رفع نمی‌کند. محصولات بانک بیشتر از چشم‌گیر بودن لازم است ساده و قابل فهم باشند؛ لذا ارائه خدمات نوآورانه لزوما سبب جذب مشتری نمی‌گردد. البته بدیهی است بسیاری از مشتریان تنها به دلیل ارائه محصولات جدید جذب بانک می‌شوند. بسته پیشنهادی محصولات بانکی به مشتریان با توجه به نوع مشتری و فعالیت او متفاوت است.

در ادامه به چند نوع از محصولات نوآورانه بانکی اشاره می‌شود:

۱. **موبایل بانکینگ**: این نوع از خدمت در واقع همان انجام عملیات اینترنت بانک از طریق موبایل‌های هوشمند است.

۲. **سپرده‌های ویژه با نرخ سود مرکب**: این خدمت سودآوری بیشتری برای سال‌های آتی افتتاح سپرده ایجاد می‌کند.

۳. **کارت‌های اعتباری قابل تبدیل به وام**: این نوع از کارت‌ها بعد از استفاده مشتری می‌توانند به تسهیلات تبدیل شوند و بازپرداخت مشتری به‌صورت ماهانه باشد.

۴. **اضافه برداشت بانکی**: یکی از محصولات نوآورانه جدید، اضافه برداشت بانکی است. این نوع از خدمت امکان مصرف بیش از مانده حساب از سپرده را برای مشتری بوجود می‌آورد و مشتری می‌تواند بدهی خود را به صورت فصلی و یا سالانه تسویه کند. بانک با توجه به حجم تراکنش و وفاداری مشتری و تعیین سقف اضافه برداشت بانکی، مشتری را از وجود چنین خدمتی مطلع می‌کند.

۵. **کارت‌های بدهی و اعتباری دارای تراشه**: این تراشه‌ها می‌توانند در ساعت مچی، موبایل و ... کارگذاشته شده و مشتریان را از نگهداری و استفاده از کارت‌های پلاستیکی معاف نمایند.

۶. **خود بانک**: از طریق این دستگاه‌ها مشتری می‌تواند به صورت آنلاین با رئیس شعبه مجازی در ارتباط باشد و درخواست‌های بانکی خود را به‌صورت غیر حضوری انجام دهد.

۷. **دستیار شخصی مجازی**: به منظور ساده‌سازی و ایجاد اطمینان بیشتر برای کاربران، برخی از بانک‌ها دستیار شخصی مجازی را برای راهنمایی کاربران در محیط اینترنت در اختیار او قرار می‌دهند.

۸. **به‌کارگیری گیمیفیکیشن**: این نوع از خدمت مشتریان را به استفاده از خدمات اینترنت بانک تشویق می‌کند. مشتریان برای انجام فعالیت‌هایی مانند خدمات اینترنتی جدید امتیاز دریافت می‌کنند. دریافت رایگان موسیقی و یا فیلم، دریافت بلیط کنسرت و یا سینما نمونه‌هایی از جوایزی است که به افراد پیشنهاد می‌گردد.

ابعاد خدمات خودکار در بانکداری

خودپرداز	تلفن بانک	اینترنت بانک	قیمت	ارائه محصولات متمرکز بانکی
وجود تعداد کافی قراردادن آنها در مکان‌های امن	آهنگ خوشایند	دسترسی ساده به اطلاعات	ارائه توضیح کافی درخصوص هزینه‌های خدمات	ارائه خدمات گسترده
	زمان انتظار کوتاه	امنیت بالا	دریافت هزینه‌های معقول	قابلیت ارائه خدمات با ویژگی‌های خاص (نرخ سود متفاوت، مدت دوره‌های متفاوت)
وجود سیستم ساده	دستورالعمل‌های شفاف	انجام تراکنش‌های درست	دریافت هزینه‌های قابل رقابت	در دسترس بودن خدمات
امکان دسترسی آسان	قابلیت اطمینان بالا	وجود وب سایت‌های جذاب	(خیلی بیشتر از رقبا نباشد، در یک سطح باشد)	به‌کارگیری تکنولوژی پیشرفته و به روز
عملکرد مناسب		به‌روز شدن به موقع اطلاعات		

سکان‌دار موفق

مریم ذوالفقار

کارشناس مدیریت ارتباطات • بانک خاورمیانه

♦ **دارا خسرو شاهی** یکی از موفق‌ترین ایرانی‌های دنیای فناوری و مدیر عامل شرکت اکسپدیاست که به تازگی و پس از ماه‌ها بلاتکلیفی و بعد از استعفا تراویس کالانیک (Travis Kalanick) توسط هیات‌مدیره این شرکت به عنوان مدیر عامل جدید او بر که همان نمونه خارجی اپلیکیشن اسنپ و تپسی است معرفی شد.

دارا خسروشاهی، متولد ۷ خرداد ۱۳۴۸ (۲۸ می ۱۹۶۹) در تهران است. او از خانواده‌ای کرافرین است که کارخانه‌های تولیدی زیادی را در ایران تاسیس کرده است.

برنده‌های تولی‌پرس، تولیدارو، مینو، تی‌دی و غیره، تنها بخشی از کارخانجات و شرکت‌هایی هستند که خاندان خسروشاهی در ایران تاسیس کرد. این کارخانه‌ها در صنایع متنوعی از مواد غذایی گرفته تا دارو، لوازم آرایشی و بهداشتی و شوینده‌ها فعال بوده‌اند.

دارا خسروشاهی تا سن ۹ سالگی به همراه خانواده‌اش در ایران اقامت داشت و پس از شروع مبارزات انقلاب اسلامی در ایران، همراه با خانواده‌اش کشور را ترک می‌کند. آنها ابتدا به شهر نیس رفته و سپس به نیویورک مهاجرت می‌کنند.

دارا به پیشنهاد پدر که پزشکی را بهترین حرفه می‌دانسته، برای جراح شدن وارد دانشگاه می‌شود. او علاقه‌ای به این رشته نداشت و به همین خاطر پس از مدتی به مهندسی برق تغییر رشته داد. و در سال ۱۹۹۱ با مدرک مهندسی برق و گرایش بیوالکتریک از دانشگاه براون آمریکا فارغ التحصیل شد.

او پس از فارغ‌التحصیلی بین ادامه تحصیل و وارد شدن به دنیای کسب‌وکار باید یکی را انتخاب می‌کرد، در تابستان پس از اخذ مدرک لیسانس برای ۷ سال به عنوان کارآموز در حوزه مالی و تحلیلگر اطلاعات به شرکت سرمایه‌گذاری Allen & Company رفت و آنجا با فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و بورس اوراق بهادار آشنا شد. فعالیت در این فضا بود که او را به کار کردن در این حوزه تشویق کرد.

وی در بین سال‌های ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۸ در شرکت سرمایه‌گذاری Allen & Company مشغول به کار بود و از سال ۱۹۹۵ معاون این شرکت سرمایه‌گذاری شد. سال ۱۹۹۸ بود که دارا خسروشاهی پس از فعالیت‌های حرفه‌ای در زمینه‌ی سرمایه‌گذاری و بانکداری، با بری دیلر رییس هیات‌مدیره و مدیرعامل (IAC) آشنا می‌شود. دیلر که استعداد بالای خسروشاهی در مدیریت و آنالیز مالی را می‌بیند، از او دعوت می‌کند که به شرکت InterActiveCorp (IAC) بپیوندد. او چندین سال به عنوان مدیر ارشد در این غول رسانه‌ای و اینترنتی امریکا مشغول به کار بود.

این هولدینگ بزرگ متشکل از معتبرترین برندهای رسانه‌ای اینترنتی مانند HomeAdvisor, The Daily Beast, Dictionary.com, The Daily Dictation (About.com), و Vimeo, Investopedia است. در سال ۲۰۰۳؛ کمپانی IAC شرکت اکسپدیا را خریداری کرد و دارا خسروشاهی از سال ۲۰۰۵ به سمت مدیرعاملی این زیرمجموعه‌ی جدید انتخاب شد.

در طول دورانی که خسروشاهی مدیرعامل اکسپدیا بود ، شرکت اکسپدیا را به یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های مسافرتی آنلاین ایالات متحده تبدیل کرد. این شرکت چندین سایت زیرمجموعه گردشگری دارد و با رهبری موثر او فعالیت خود را به بیش از ۶۰ کشور جهان گسترش داد و پیشرفت‌های زیادی را تجربه کرد و توانست با برندهایی مانند «هتلز دات کام»، Hotels.com ، «وربیتز» و «هات وایر» که سرویس‌های آنلاین رزرواسیون هستند و شماری از کمپانی‌های اجاره خودرو توانست درآمد خود را از این طریق به شکل قابل توجهی افزایش دهد. درآمد سالیانه شرکت اکسپدیا تحت مدیریت خسرو شاهی از ۲.۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۵ به مرز ۸.۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۶ رسیده که طبق آمار، این شرکت رشد درآمدی ۲۶ درصدی داشته است و این مقدار رشد، نشان از موفقیت این مدیر ایرانی دارد. خسروشاهی یکی از پردرآمدترین مدیران امریکاست و در سال ۲۰۱۶ توانست با دریافت حقوق ۹۶ میلیون دلار، رتبه نخست را در میان مدیران این حوزه در امریکا به دست آورد.

مکان اصلی شرکت اکسپدیا در بلویو(Bellevue) واشنگتون است و خسروشاهی که بیشتر عمر کاری خود را در واشنگتنی گذرانده است که دو کمپانی آمازون و مایکروسافت نیز در آن مشغول به کار هستند به همین دلیل در سیلیکون ولی چندان شناخته شده نیست اگرچه واشنگتن و سیلیکون ولی هر دو از قطب های فناوری امریکا شناخته می شوند اما رقابت‌هایی نیز میان آنها وجود دارد و خسروشاهی از فعالان تکنولوژی سیاتل، رقیب اصلی سیلیکون ولی است. اکنون با پذیرش سکان هدایت اویر می‌توان گفت او روی پا ارزش‌ترین استارت آپ خصوصی جهان تکیه خواهد زد که در حال حاضر ارزش اویر بیش از ۶۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود. او با وجود قراردادی که تا سال ۲۰۲۰ با اکسپدیا دارد، این شرکت را به مقصد بزرگترین تاکسی اینترنتی دنیا ترک می‌کند.

از دیگر پست‌های مدیریتی خسروشاهی می‌توان به مدیریت IAC, Black Entertainment Television (BET) و عضویت در هیات مدیره نیوسورک تایمز و Fanatics اشاره کرد. Fanatics استارت‌ابی در حوزه فروش محصولات ورزشی است.

خسروشاهی در ماه جولای سال ۲۰۱۷عنوان کرد که به شدت در جست‌وجوی صوت است او که از چندین دستیار صوتی در خانه خود استفاده می‌کند اعتقاد دارد؛ نوآوری جدید دنیای گردشگری و سفر صوت است چون از این طریق به راحتی می‌توان بلیط اینترنتی هواپیما خریداری یا هتل رزرو کرد. ■

گرمایش جهانی

لاله ولی پور

دستیار مدیرعامل •بانک خاورمیانه

گرمایش جهانی یا گرم شدن زمین پدیده‌ای است که منجر به افزایش میانگین دمای سطح زمین و اقیانوس‌ها شده‌است. طی ۱۰۰ سال گذشته، کره زمین به طور غیرطبیعی حدود ۰/۷۴ درجه سیلیسیوس گرم‌تر شده که این موضوع دانشمندان را نگران کرده‌است.برخی از دانشمندان معتقدند که دهه‌های پایانی قرن بیستم، گرم‌ترین سال‌های ۴۰۰ سال اخیر بوده است.

◆ **"گرم شدن زمین"** اصطلاحی است که شاید تنها در چند سال اخیر رایج شده و پیش از دهه ۹۰ میلادی، اصطلاح "اثر گلخانه‌ای" و حتی بعضاً "اثر پتویی" رواج بیشتری داشته است.

۱۰ مورد از گرم‌ترین سال‌های جهان تنها از سال ۱۹۹۰ تا سال ۲۰۰۷ به ثبت رسیده است که این میزان در ۱۵۰ سال گذشته بی‌سابقه بوده است.به نظر می‌رسد فعالیت‌های صنعتی در ایجاد این مشکل بسیار مؤثر بوده‌اند و به گرم‌شدن کره‌زمین کمک می‌کنند.

یک سری از نظریه‌ها مبتنی بر تاثیر گازهای گلخانه‌ای بر این فرایند است و برخی دیگر فرایندهایی نظیر فعالیت‌های آتشفشانی و زمین گرمایی و همچنین فعالیت‌های خورشیدی را دلیل این پدیده می‌دانند.

به عقیده بسیاری از دانشمندان با افزایش آگاهی‌های عمومی، مصرف بهینه سوخت و انرژی، افزایش سطح فضای سبز و جلوگیری از تخریب جنگل‌ها، بازیافت مواد و استفاده از انرژی‌های جایگزین سوخت‌های فسیلی مانند باد و خورشید می‌توان این پدیده و اثرات منفی آن بر زندگی بشر را کنترل کرد.گازدی اکسید کربن، که عمدتاً از کاربرد سوخت‌های فسیلی ناشی می‌شود، به عنوان یکی از عوامل افزایش دمای زمین مطرح است.

بی‌شک انسان در آنچه امروزه به عنوان گرم شدن جهانی از آن یاد می‌شود، نقش موثری داشته‌است. دخالت و برداشت بی‌حد و حصر نوع بشر در طبیعت باعث دگرگونی عظیمی شده که نمی‌توان آن را انکار کرد.

گرم‌ترین سال تاریخ زمین

براساس گزارش سازمان جهانی هواشناسی، سال ۲۰۱۷ گرم‌ترین سال زمین بوده است. پدیده ال‌نینو در این رکوردشکنی گرما مؤثر بوده است.تحقیقات علمی نشان می‌دهند که زمین آخرین بار ۱۱۵ هزار سال پیش چنین گرم بوده و این سیاره از چهار میلیون سال پیش تاکنون چنین حجم بالایی از دی اکسید کربن در اتمسفر زمین را تجربه نکرده است.

به طور کلی، زمین ما با انرژی وارده از خورشید، گرمای خود را به دست می‌آورد. این انرژی با برخورد به سطح زمین جذب شده و باعث گرم شدن سطح این کره می‌شود. اما تمام این انرژی جذب سطح زمین نشده و بخش عمده‌ای از آن به محض برخورد با سطح زمین به فضا پراکنده می‌شود.

گازهای گلخانه‌ای شامل بخار آب، دی اکسیدکربن، متان و اوژون هستند. همانند شیشه گلخانه، جلوی خروج انرژی خورشیدی از سطح زمین را گرفته و باعث گرم‌تر شدن آن می‌شوند.

پیمان پاریس ذیل چارچوب پیمان‌نامه سازمان ملل در تغییر اقلیم، در رابطه با کاستن از انتشار گازهای گلخانه‌ای، سازگاری و امور

مالی است که از سال ۲۰۲۰ شروع می‌شود. متن توافق از سوی نمایندگان ۱۹۵ کشور در کنفرانس تغییر اقلیم ۲۰۱۵ سازمان ملل متحد در پاریس مذاکره و با اجماع در ۱۲ دسامبر ۲۰۱۵ تصویب شد.

عناصر اساسی توافقنامه

• کاهش انتشار به‌طور سریع که برطبق اهداف رسیدن به دمای مورد نظر باشد

• یک سیستم شفاف و مبتنی با بازار جهانی برای اقدامات اقلیمی

• سازگاری، تقویت توانایی برای بهبود اثرات ناشی از تغییرات اقلیم

• پشتیبانی، برای تامین منابع مالی برای کشورها جهت ایجاد آینده‌ای تمیز و قابل انعطاف

کشورهای امضاکننده این توافقنامه متعهد می‌شوند که در کوتاه‌ترین زمان ممکن، به هدف کاهش جهانی گازهای گلخانه‌ای دست یابند، گرچه این متن زمان مشخصی را تعیین نکرده است، اما کشورها باید بر اساس دستاوردهای علمی، بتوانند با ایجاد تعادل میان منابع انسانی تولیدکننده گازهای گلخانه‌ای، تولید آنها را تا نیمه‌ی دوم قرن جاری، کاهش دهند. این امر به معنای قطع کامل تولید گازهای گلخانه‌ای نیست، بلکه به آن معناست که کشورها باید انقدر روند تولید گازهای گلخانه‌ای را کاهش دهند تا به وسیله‌ی روندهای طبیعی

مفاد آن می‌کنند. این به این معنی است که همه کشورها باید تلاش خود را برای کاهش گازهای گلخانه‌ای به کار برند.

دامداری صنعتی

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) در سال ۲۰۰۶ با انتشار گزارشی با نام "سایه بلند احشام" عنوان نمود که پرورش دام‌ها جهت استفاده بشر، عامل ایجاد ۱۸ درصد از مجموع آلاینده‌ها و گازهای گلخانه‌ای است. درصد مزبور، رقمی بیش از سهم وسایل نقلیه در سرتا سر جهان در تولید آلاینده‌ها و گازهای گلخانه‌ای را به خود اختصاص می‌دهد.

طبق گزارش پروژه جهانیس کربن در خرداد ۱۳۹۶ چین با تولید سالانه ۱۰۳۵۷ میلیون تن دی اکسید کربن بزرگترین کشور آلوده کننده هوا، آمریکا با تولید سالانه ۵۴۱۴ میلیون تن در ردیف دوم، هند با تولید سالانه ۲۲۷۴ سوم، روسیه با تولید سالانه ۱۶۱۷ میلیون تن چهارم، ژاپن با تولید سالانه ۱۳۳۷ میلیون تن پنجم و آلمان با تولید سالانه ۷۹۸ میلیون تن ششم و ایران با تولید سالانه ۶۴۸ میلیون تن گاز دی اکسید کربن در ردیف هفتم قرار دارد.

گرم شدن زمین باعث شده است که دمای یخچال‌های طبیعی واقع در نقاط مختلف جهان از جمله یخچال‌های واقع در شمالگان، جنوبگان و چین افزایش پیدا کند و در نتیجه با آب‌شدن تدریجی، حجم زیادی از ذخایر این یخچال‌ها ذوب شود. این مساله از آنجا حائز اهمیت است که این یخچال‌ها بخش عمده‌ای از ذخایر آب آشامیدنی جهان را تشکیل می‌دهند. بنابراین منابع آب آشامیدنی سالم رو به کاهش می‌گذارند و احتمال شیوع بیماری‌هایی که از طریق آب آشامیدنی ناسالم شیوع می‌یابند، بیشتر می‌شود.

گرمایش زمین همچنین تاثیر بسزایی در کاهش تعداد جوجه پنگون‌ها دارد. طبق برآوردهای سازمان بهداشت جهانی، بیماری‌هایی که از تغییرات اقلیمی و گرم شدن زمین ناشی می‌شود، هر ساله باعث مرگ و میر ۸۰ هزار نفر در کشورهای آسیایی می‌شود.

منابع اصلی تولید گاز متان

متان دومین گاز گل‌خانه‌ای جو زمین است اما اثرات آن از CO2 بسیار مخرب‌تر است. در سال ۲۰۱۲ حدود ۹ درصد از گازهای گل‌خانه‌ای ایالات متحده را متان تشکیل داده بود، اگرچه این میزان کمتر از CO2 است اما متان در به دام انداختن گرمای خورشید بسیار کارآمدتر است. در طول مدتی ۱۰۰ ساله، متان تا ۲۰ برابر در افزایش گرمای زمین کاراتر از CO2 عمل خواهد کرد. بسیاری از منابع طبیعی باعث انتقال متان به جو می‌شوند اما انسان با استخراج معادن میزان گسترده‌ای از این گاز را به جو انتقال داده است.

دامداری صنعتی و دفن زباله در زمین از دیگر دلایل افزایش این گاز در جو است. طبق گزارش سازمان حفاظت از محیط زیست از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۲ انسان مسوول ورود بیشتر از ۶۰ درصد متان به جو بوده است.

فصول در برابر تغییرات آب و هوا

زمستان‌های سرد در سال‌های اخیر این شک را به وجود آورده که آیا واقعا زمین در حال گرم شدن است. منظور از تغییرات آب‌وهوا و گرم شدن زمین، میانگین دما در طول فصول مختلف است اما سرد شدن‌های فصلی نشانه‌ی از بین رفتن این طلسم نیست. در کمال تعجب گرم شدن کره‌ی زمین می‌تواند باعث سرمای غیر منظره نیز بشود. با افزایش دمای هوا انرژی آن نیز افزایش می‌یابد و الگوهای گردش هوا که مانند رودخانه‌هایی در جو هستند به خروش در می‌آیند. بیشتری با هوای سرد مناطق قطبی جایگزین می‌شود و همین امر باعث ایجاد سرمای ناگهانی در کوتاه مدت می‌شود.

چگونه می‌توان با گرمایش جهانی مقابله کرد؟

خوشبختانه نگرانی‌های زیادی در این مورد در میان سران کشورهای جهان به وجود آمده است. بسیاری از دانشمندان معتقدند که بازگشت به گذشته امکان‌پذیر نیست و نمی‌توان انواع خاصی از تخریب مثل یخ‌های ذوب شده‌ی قطبی را باز گرداند اما عده‌ای اعتقاد دارند که این سیاره می‌تواند این زخم را نیز التیام بخشد، اگرچه برای این کار زمان لازم است. در واقع برای از بین بردن این میزان گسترده از گازهای گلخانه‌ای که توسط انسان به جو وارد شده صدها و شاید هزاران سال زمان لازم است. کارهای زیادی است که انسان با انجام آنها می‌تواند به التیام زمین کمک کند، ناسا یک راه حل دوجانبه را برای حل این مشکل مطرح می‌کند:

۱- کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و ایجاد ثبات در سطح گازهای جو

۲- تطبیق با این حقیقت که تغییرات آب و هوایی شروع شده است

کاهش میزان استفاده از سوخت‌های فسیلی یکی از مهم‌ترین قدم‌ها در کمک به کنترل دمای زمین است. ناسا توسعه انرژی‌های پاک از جمله انرژی خورشیدی، باد و زمین گرمایی را باعث کاهش استفاده از نفت و زغال سنگ در نیروگاه‌ها می‌داند. استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی و اتومبیل‌هایی با سوخت غیر فسیلی تاثیر به‌سزایی در کاهش تولید گازهای گل‌خانه‌ای دارد.■

قوی سیاه

اندیشه‌ورزی درباره ریسک

پیام طراوتی

کارشناس مدیریت ارتباطات • بانک خاورمیانه

قوی سیاه در کنار یک خانواده

پیش از کشف استرالیا، مردم دنیای کهن بدون ذره‌ای تردید، باور داشتند همه قوها سفید هستند، چون تجربیات ایشان پیوسته این باور را تأیید می‌کرد. دیدن نخستین قوی سیاه برای چند پرنده‌شناس باید شگفتی جالبی بوده باشد؛ اما اهمیت داستان در این است که شکنندگی دانش ما را نمایان می‌کند و نشان می‌دهد آموختن ما از تجربیات و مشاهدات با چه محدودیت‌های شدیدی روبه‌روست. تنها یک مشاهده کافی است تا گزاره‌ای کلی که دستاورد هزاران سال تماشای میلیون‌ها قوی سفید است بی‌اعتبار شود.

◆ آنچه ما در اینجا "قوی سیاه" می‌نامیم رویدادی است با این سه ویژگی: نخست اینکه "بیگانه" است. به این معنی که خسارچ از حیطه انتظارات معمول بوده؛ چرا که هیچ چیز در گذشته نمی‌توانسته به صورت منطقی از احتمال وقوع آن در آینده سخن بگوید. دوم اینکه تأثیرات زیادی بر جای می‌گذارد و سوم اینکه با وجود بیگانگی، طبیعت انسانی‌مان ما را بر این می‌دارد که بعد از مشاهده وجود آن، شروع به ارائه توضیحاتی برای تصدیق آن کرده و از این طریق آن را توضیح‌پذیر و قابل پیش‌بینی جلوه دهیم. این سه‌گانه را می‌توان چنین خلاصه کرد: بیگانگی، تأثیر زیاد و قابلیت پیش‌بینی با عطف به گذشته (و نه بر پایه آینده).

درباره نویسنده

ریسک نیکلاس طالب متولد ۱۹۶۰، نویسنده، و تحلیلگر ریسک لیبانی-آمریکایی است که آثارش بر مسائل تصادفی بودن و احتمال و عدم قطعیت متمرکز است. کتاب قوی سیاه او، که در سال ۲۰۰۷ منتشر شد، در ارزیابی ساندی تایمز به عنوان یکی از ۱۲ کتاب اثرگذار بعد از جنگ جهانی دوم توصیف شده‌است.

او نویسنده آثاری پرפרوش است و اکنون استاد مهندسی ریسک در مدرسه مهندسی تدن دانشگاه نیویورک است. او همچنین در زمینه مالی، ریاضی، تجارت در وال استریت و مشاور سرمایه‌گذاری فعالیت کرده است. نسیم طالب در دورانی که هنوز رکود اقتصاد جهانی در سال‌های ۲۰۰۸ و سال‌های پس از آن پیش نیامده بود، همیشه و همه‌جا اعلام می‌کرد که نظام بانکداری فعلی، شکننده است.

✽ نسیم طالب، مدافع آن چیزیست که آن را یک جامعه «مقاوم نسبت به قوی سیاه» می‌خواند، به این معنا که جامعه بتواند رخدادهایی که پیش‌بینی آنها سخت است را تحمل کند. نسیم طالب در کتاب قوی سیاه، نگرش رایج در مدیریت ریسک را به باد انتقاد می‌گیرد و معتقد است که اکثر فعالان بازار مالی و سرمایه‌گذاری، برای تحلیل آینده صرفاً به روند گذشته اتکفا می‌کنند. به همین علت، مثلاً اگر صدها قوی سفید دیده باشند، بر این باور خواهند بود که قوی سیاه وجود ندارد. جالب اینجاست که معمولاً وقتی قوی سیاه را دیدند، زنجیری از توضیحات و تحلیل‌ها را ردیف می‌کنند و می‌گویند که از قبل می‌توانستیم منتظر ظهور قوهای سیاه باشیم. نسیم طالب، بحث خود را به موضوع مالی و سرمایه‌گذاری محدود نمی‌کند و معتقد است که از این نگرش می‌توان برای مدیریت استراتژیک کسب‌وکارها در شرایط ابهام استفاده کرد.

✽ نسیم طالب دو سرزمین تعریف می‌کند: میانستان (واژه‌سازی خود طالب است) و کرانستان (Extrimestan). او می‌گوید در میانستان همه چیز در زیر نمودار گاوسی توزیع می‌شود و احتمال خطا وجود دارد، اما بسیار بسیار کم است. و انحراف از معیار اثر چندانی بر توزیع نمودار نمی‌گذارد. مثلاً توزیع قد انسان‌ها متعلق به میانستان است. ما انسان‌های نزدیک به سه متری هم پیدا می‌کنیم اما آنها نمی‌توانند اثر چندانی بر میانگین بگذارند و از آن مهم‌تر اثرشان با اثر کوتوله‌ها خنثی می‌شوند. اما ما هیچ‌وقت یک انسان ۵۰۰۰ کیلومتری نمی‌بینیم. هرچند احتمال آن وجود دارد اما آنقدر اندک است که از آن صرف‌نظر می‌کنیم. اما کرانستان چنین ویژگی‌ای ندارد. یک قوی سیاه کرانستتانی می‌تواند کل نمودار گاوس و توزیع نرمال را بهم بریزد. به عنوان مثال ثروت بیل گیتس.

او به قانون ۲۰/۸۰ پارتو هم اشاره‌ای می‌کند و می‌گوید این قانون می‌تواند ۵/۱ باشد. چون ۲۰درصد همان ۲۰درصد هم ۸۰ درصد ۸۰ درصد را انجام می‌دهند. در واقع به زبان ساده در کرانستانی که ما زندگی می‌کنیم، برنده همه‌چیز را می‌برد.

کرانستان سرزمین قوهای سیاه است و متأسفانه بر خلاف گفته اقتصاددان‌ها و بانکدارها ما در کرانستان زندگی می‌کنیم نه میانستان.

نمی‌شود هر چیزی را با نمودار گاوس توضیح داد و وقتی که قوی سیاه رخ داد بگویی خب این یک استثناست و به بازی خطای قبلی برگردی. بازارهای مالی سرزمین قوهای سیاهند. یک‌دفعه یک پسر از اتاق خوابش یک امپراطوری میلیارد دلاری می‌سازد یا بازاری که همه شاخص‌های آن مثبت‌اند یک شبه فرو میریزد.

✽ طالب توصیه می‌کند که شغلی متعلق به میانستان برگزینید (شغل‌های با امنیت بالا اما حقوق ثابت که در آنها هیچ‌وقت از گرسنگی نمی‌میرید همچنین هیچ‌وقت میلیونر نمی‌شوید) اما اگر حرفه‌تان با کرانستان سروکار دارد (هنر، نویسندگی و کارآفرینی) این را بدانید که در آنجا تعداد کمی همه‌چیز را می‌برند و اکثریت هیچ چیز را. پس ذهنتان را آماده این موضوع کنید و سعی کنید فرصت‌ها را به چنگ بیاورید.

✽ او مردم را در رابطه با قوهای سیاه به دو دسته تقسیم می‌کند: پیش‌گویانی که با مدل‌های ریاضی و نمودار گاوس تلاش می‌کنند دنیا را به شکل میانستان ببینند حال که نیست و به همین دلیل پیش‌گویی‌شان به خطا می‌رود. و کسانی که بعد از این که قوی سیاه رخ داد با تلاش برای برقراری رابطه علت و معلولی می‌خواهند نظریه و فرضیه از آن استخراج کنند.

کتاب قوی سیاه

نویسنده: نسیم نیکلاس طالب

مترجم: محمدابراهیم محجوب

ناشر: آریانا قلم

سال انتشار: ۱۳۹۳ چاپ اول

موضوع: مدیریت ریسک

تعداد صفحه: ۲۴۸

و آن شبیه‌سازی سوگیری ایجاد می‌کند. مدل بدن‌سازی که در باشگاه ورزش می‌کند اما نمی‌تواند در دنیای واقعی حتی یک سنگ را برآورد. او اقتصاددان‌ها را محکوم می‌کند که با مدل‌هایشان نسبت به دنیای واقعی کوری و نابینایی ایجاد می‌کنند که در همان نقاط کور قوهای سیاه خوابیده‌اند.

✽ معدودی از قوهای سیاه تقریباً تمام دنیای ما را توضیح می‌دهند، از کامیابی ایده‌ها و ادیان مختلف در تاریخ گرفته تا اتفاقات و رویدادهای بزرگ گذشته و حتی کوچک‌ترین عناصر زندگی شخصی خودمان. از زمان پیدایش انسان و در طول ده‌ها هزار سال گذشته اثرات این قوهای سیاه همواره در حال افزایش بوده است. این افزایش در دوره انقلاب صنعتی که جهان شروع به پیچیده‌تر شدن کرد، شتاب بیشتری به خود گرفت. این در حالی است که اهمیت رویدادهای عادی و متداولی که از بد حادثه ما اغلب هم به دنبال آنها بوده و سعی می‌کنیم با خواندن اخبار روزنامه‌ها آنها را پیش‌بینی کنیم، به طور فزاینده‌ای کاهش یافته است.

فقط تصور کنید در شرف وقوع جنگ جهانی اول اطلاعات ناچیزتان چقدر می‌توانست شما را یاری کند تا بتوانید حدس بزنید چه اتفاقاتی خواهد افتاد؟ در مورد ظهور هیتلر و جنگ متعاقب آن چطور؟ در رابطه با فروپاشی ناگهانی شوروی چه؟ یا نتایج ظهور بنیادگرای؟ آیا می‌توانستید اثرات گسترش اینترنت را حدس بزنید؟ بحران بازار در سال ۱۹۸۷ (و بازیابی غیرمنتظره‌تر بعد از آن) را چطور؟ مدها، روش‌ها، ایده‌ها، ظهور ژانرهای هنری و مکاتب، همه و همه از همین رویدادهای قوی سیاه پیروی می‌کنند. در واقع تمام آنچه را در کنار شما می‌تواند مهم شمرده شود، می‌توان انواع مختلفی از قوهای سیاه دانست.

آنچه من در اینجا به عنوان "رویدادهای قوهای سیاه" به کار می‌برم نباید با مساله منطقی که بسیاری از فلاسفه در رابطه با آن سخن گفته‌اند اشتباه گرفته شود. آن قدری که بحث ما در رابطه با نقش عظیم اتفاقات غیرمتعارف در بسیاری از جنبه‌های زندگی است، در مورد خود این رویدادهای استثنایی نیست.

به‌علاوه، این مسائل منطقی در مورد احتمال وقوع استثنا صحبت می‌کنند؛ اما آنچه مورد نظر من است نقش رویدادهای استثنایی (قوی سیاه) است که منجر به کاهش شدید پیش‌بینی‌پذیری و احساس نیاز به یافتن راهی برای روبرو شدن با انواع مثبت و منفی قوهای سیاه می‌شود. اتفاقات بسیار احتملی که روی نمی‌دهند قوی سیاه هستند. توجه داشته باشید که به‌صورت قرینه اتفاق افتادن رویداد بسیار نامحتمل همانند اتفاق نیفتادن رویداد بسیار محتمل است. ■

زندگی

با اطمینان خاطر و آرامش

هومن جهانگرد

رییس اداره ارتباطات • شرکت بیمه زندگی خاورمیانه

مفهوم بیمه در ایران به لحاظ تاریخی سابقه‌ای نسبتاً طولانی داشته اما به لحاظ گسترش این مفهوم و مصادیقش، با استانداردهای معتبر جهانی فاصله داریم. همین فاصله می‌تواند فرصت خوبی باشد تا با شناسایی تهدیدها و فرصت‌ها و بهره‌گیری از توانایی‌ها و اصلاح ضعف‌ها، از پتانسیل نهفته در این صنعت برای رشد اقتصادی کشور استفاده کنیم.

فلسفه بیمه زندگی همان‌طور که از اسمش نمایان است با "زندگی" پیوستگی عمیق دارد. برخورداری از یک پوشش مناسب بیمه‌ای می‌تواند با داشتن یک "زندگی خوب" هم معنا باشد.

دوراندیشی و پیش‌بینی جبران خطرات و مدیریت ریسک‌های احتمالی زندگی، نقشی اساسی در ترغیب افراد برای تهیه بیمه‌های "زندگی" دارد که تا پیش از این در ایران به بیمه‌های "عمر" شهرت داشته‌اند. بنابراین یک شرکت بیمه، خاصه شرکتی که به صورت تخصصی کار طراحی و عرضه محصولات و خدمات بیمه زندگی را بر عهده دارد، وظیفه‌ای سنگین‌تر از این طراحی و عرضه را بر دوش می‌کند که آن فرهنگ‌سازی و ایجاد احساس نیاز به دوراندیشی در مخاطبان است.

در ایران به دلایل مختلف از جمله نبود ثبات اقتصادی، بالا بودن نرخ تورم، بیکاری و رکود، چشم‌انداز مناسبی در این زمینه به وجود نیامده، لذا ایجاد احساس نیاز در مخاطبان نیز با وسعت مناسب صورت نگرفته است. اما سال‌های اخیر با کاهش نرخ تورم و ایجاد ثبات نسبی در بازارها که امیدواری را بیشتر کرده، این فرصت بوجود آمده تا بتوان با ترسیم یک دورنمای مناسب، نسبت به تولید و عرضه بیمه‌های متنوع زندگی تلاش کرد. در این راستا، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، در بهمن ماه سال گذشته به اولین شرکت تخصصی بیمه در ایران مجوز فعالیت اعطا کرد تا بتواند با نگاهی حرفه‌ای، نسبت به تولید و عرضه محصولات و خدمات بیمه زندگی تلاش خود را آغاز کند.

اهداف موسسان بیمه زندگی خاورمیانه، ایجاد تحول در صنعت بیمه‌های زندگی، گسترش فرهنگ دوراندیشی با تمرکز بر بازارهای هدف و شناسایی نیازهای واقعی افراد مختلف جامعه بوده که با چابکی و شفافیت در فعالیت‌ها و انعطاف‌پذیری و مشتری‌مداری همراه خواهد شد.

بیمه زندگی محصولی گران‌بهاست که اثرش در بلندمدت ملموس می‌شود. خرید بیمه زندگی در اولین گام مبتنی بر دوراندیشی و سپس شناخت خواسته‌ها، نیازها و میزان پوشش موردنظر است. میزان درآمدها و بدهی‌ها، سرمایه و انتظاراتی که از آینده داریم تعیین‌کننده نوع بیمه‌نامه‌ای است که تهیه می‌کنیم. انواع بیمه‌های زندگی شامل بیمه‌های به شرط فوت، مستثنی‌مداری همراه خواهد شد.

چند اصطلاح مهم در صنعت بیمه:

بیمه‌گر: شرکتی که در ازای دریافت حق بیمه، تعهدات مربوطه را ارائه می‌کند.

بیمه‌گذار: شخص حقیقی یا حقوقی که پرداخت حق بیمه را بر عهده دارد.

بیمه‌شده: شخص حقیقی که تحت پوشش بیمه قرار دارد.

ذی‌نفع: شخص حقیقی یا حقوقی که در صورت فوت بیمه‌شده، از سرمایه بیمه‌نامه منتفع می‌شود. **ذی‌نفع یک بیمه‌نامه،** به انتخاب بیمه‌گذار و با رضایت بیمه‌شده تعیین می‌شود.

نماینده فروش: شخصی که نقش مشاور و فروشنده محصولات را دارد.

بیمه زندگی خاورمیانه (بیمه‌گر) هم‌اکنون با شش محصول متنوع بیمه زندگی خدمات خود را ارائه می‌کند.

بیمه تمام زندگی Whole Life Insurance

این بیمه‌نامه برای متقاضیانی طراحی شده است که تمایل دارند همیشه از پوشش فوت برخوردار باشند و در صورت فوتشان در هر سنی، تامین آتیه خانواده و افراد تحت تکفل آنها تضمین شده باشد.

مدت این بیمه‌نامه نامحدود است و بیمه‌گر (شرکت بیمه) در ازای دریافت حق بیمه برای مدت محدود (۵، ۱۰ یا ۱۵ سال) متعهد می‌شود که اگر در هر زمان و به هر علت بیمه‌شده فوت کند، سرمایه مندرج در بیمه‌نامه را به ذی‌نفعان بپردازد. از مزایای این بیمه‌نامه نیز معافیت از مالیات بر درآمد و درگیر نشدن در روند انحصار وراثت در صورت تعیین ذی‌نفعان است.

بیمه زندگی مانده بدهکار Mortgage Life Insurance

این بیمه‌نامه به‌صورت انفرادی یا گروهی به افرادی ارائه می‌شود که از موسسات اعتباری و بانک‌ها وام دریافت کرده باشند. چنانچه وام‌گیرندگان در طول مدت بازپرداخت وام فوت کنند، مانده بدهی آنها در تاریخ فوت به‌صورت یکجا از طرف شرکت بیمه در وجه وام‌دهنده پرداخت می‌گردد. از مزایای این بیمه‌نامه عدم نیاز به پرداخت اقساط توسط بازماندگان و آزادشدن وثایق مربوطه است.

بیمه سنوات پایان خدمت کارکنان

به موجب قانون کار جمهوری اسلامی ایران، کارفرما موظف است سالانه یک ماه حقوق کارکنان را تحت عنوان ذخیره پایان خدمت در حساب‌های خود منظور و به‌هنگام بازنشستگی یا هرگونه ترک همکاری به کارکنان پرداخت نماید.

بیمه زندگی خاورمیانه یک ماه حقوق یادشده را به عنوان سرمایه بیمه‌نامه برای هر یک از کارکنان منظور کرده که در صورت بازنشستگی یا ترک همکاری به هر دلیل، بازده حاصل از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده با سرمایه مذکور را به کارکنان پرداخت خواهد کرد.

ساعت کاری شعبه‌های بانک خاورمیانه در روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۸:۰۰ الی ۱۶:۳۰ و در روزهای پنج‌شنبه از ساعت ۸:۰۰ الی ۱۳:۰۰ می‌باشد.

شعبه‌های بانک خاورمیانه

شهر	شعبه	کد	آدرس	تلفن
تهران	آفتاب	۱۰۰۱	میدان ونک، خیابان شهید خدای، تقاطع خیابان آفتاب، شماره ۱۱۸	۸۸۶۲۳۷۵۰ ۸۸۶۲۳۷۵۲
تهران	نوبخت	۱۰۰۲	خیابان خرمشهر، خیابان شهید عربعلی، نبش خیابان یازدهم، شماره ۵۸	۸۶۰۸۹۷۰۳
تهران	نیاوران	۱۰۰۳	خیابان شهید باهنر، بعد از سه‌راه یاسر، شماره ۲۹۹	۲۲۷۵۹۳۹۸ ۲۲۷۵۹۴۶۶
تهران	الهیه	۱۰۰۴	خیابان شهید فیاضی، خیابان شهید آقبزرگی، نبش کوی بیژن، شماره ۳۳	۲۲۳۹۰۹۹۱ ۲۲۳۹۰۶۱۶
تهران	مهستان	۱۰۰۵	شهرک قدس، خیابان ایران‌زمین، شماره ۲۲۰۲	۸۸۵۶۱۶۵۶-۷
تهران	سعادت‌آباد	۱۰۰۶	سعادت‌آباد، بالاتر از میدان سرلشکر شهید طهرانی‌مقدم، نبش کوچه هفتم، شماره ۸۶	۲۲۳۸۲۹۳۸ ۲۲۳۸۲۹۴۶
تهران	بخارست	۱۰۰۷	خیابان احمد قصیر، نبش خیابان پنجم، شماره ۲	۸۸۷۲۹۹۲۵ ۸۸۷۲۹۹۱۶
تهران	زعفرانیه	۱۰۰۸	خیابان ولنجک، انتهای خیابان سیزدهم، تقاطع خیابان ثارالله، شماره ۲	۲۲۴۲۴۷۸۲ ۲۲۴۲۱۷۷۰
تهران	ظفر	۱۰۰۹	خیابان شهید دستگردی، بین بلوار نلسون ماندلا و خیابان ولی‌عصر، شماره ۲۷۷	۸۶۰۸۲۳۸۵
اصفهان	اصفهان	۳۰۰۱	میدان فیض، نبش خیابان میر، شماره ۵	۰۳۱-۳۶۶۴۴۶۸۳-۸۸
تبریز	تبریز	۴۵۰۱	شهرک ولی‌عصر، فلکه رودکی، خیابان رودکی، نبش کوچه سحر، شماره ۵۶۰	۰۴۱-۳۳۲۷۲۶۰۵-۹
شیراز	شیراز	۷۲۰۱	بلوار ستارخان، تقاطع خیابان عقیق‌آباد، شماره ۱۲۷	۰۷۱-۳۶۲۶۸۸۰۷ ۰۷۱-۳۶۲۶۸۳۹۱
مشهد	مشهد	۸۵۰۱	بلوار سجاد، بین چهارراه بهار و چهارراه گلریز، شماره ۴۸	۰۵۱-۳۷۶۵۶۲۲۲
کرمان	کرمان	۸۰۰۱	کرمان، بلوار جمهوری اسلامی، بازار موبایل ایران ۳، طبقه پنجم، واحد ۵۰۷	۰۳۴-۳۲۴۷۳۹۱۳
اردبیل	اردبیل	۴۸۵۱	خیابان امام خمینی، مجتمع تجاری - اداری الدوز پاسارگاد، طبقه ۴	۰۴۵-۳۳۲۵۸۷۰۱
کرج	کرج	۶۲۴۱	بلوار چمران، مجتمع اداری البرز بل سنتز، طبقه سوم، واحد ۳۰۲	۰۲۶-۳۳۸۶۷۳۰۰

بانک خاورمیانه علاوه بر ارائه تمامی خدمات یک بانک تجاری، سایر خدمات حوزه بازار پول و سرمایه را به صورت مستقیم و یا از طریق شرکت‌های زیرمجموعه یا وابسته با رعایت مقررات و ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار فراهم کرده است.

شرکت کارگزاری بانک خاورمیانه

تهران، خیابان شهید دستگردی، بین بلوار نلسون ماندلا و خیابان ولی‌عصر، شماره ۲۷۷ | ۸۶۰۸۰۹۱۹

شرکت داده‌پردازان سیمای آفتاب

تهران، خیابان خرمشهر، خیابان شهید عربعلی، نبش خیابان یازدهم، شماره ۱ | ۴۳۶۵۷۰۰۰

شرکت خدمات ارزی و صرافی خاورمیانه

میدان آرژانتین خیابان احمد قصیر (بخارست) نبش کوچه نهم برج بخارست طبقه دوم | ۴۱۲۶۱۰۰۰

شرکت بیمه زندگی خاورمیانه

تهران، خیابان احمد قصیر، خیابان ششم، شماره ۷ | ۴۱۳۶۳۰۰۰

ساختمان ادارات مرکزی

تهران، خیابان احمد قصیر، نبش خیابان پنجم، شماره ۲
تلفن: ۴۲۱۷۸۰۰۰ | دورنگار: ۸۸۷۰۱۰۹۵
کدپستی: ۱۵۱۳۶۴۵۷۱۷ | تهران، صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۴۴۴۵
www.middleeastbank.ir
info@middleeastbank.ir

کارنامه سال ۱۳۹۵ بانک خاورمیانه تصویب شد

پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، براساس امتیاز کسب‌شده از نظر کیفیت افشا و اطلاع‌رسانی مناسب، بانک خاورمیانه در میان بانک‌های بورسی رتبه نخست را کسب کرد. همچنین سهام بانک خاورمیانه با درصد شناوری ۷۵ درصدی، از نقدشونده‌ترین سهام‌های بورسی اعلام شد.

افزایش سرمایه بانک به میزان یک هزار میلیارد ریال که به تصویب مجمع عمومی بانک رسیده بود به ثبت رسید. این افزایش از محل مطالبات حال شده و آورده نقدی سهامداران تامین شد تا امکان افزایش توان ارائه تسهیلات به بنگاه‌های موفق اقتصادی کشور فراهم گردد. در ادامه آقای دکتر عقیلی مدیرعامل بانک روند تهیه گزارش‌های مالی و چگونگی بررسی آن توسط بانک مرکزی و دریافت مجوز برگزاری مجمع را به سهامداران توضیح دادند.

سپس آقای مجید نورمحمدی معاون مالی بانک ضمن قرائت پیام هیات‌مدیره و پیام مدیرعامل گزارش مالی عملکرد بانک در سال مالی گذشته را شرح دادند و در نهایت پیشنهاد تقسیم سود برای هر سهم ۳۰۰ ریال با شرط توزیع ۱۰۰ ریال و انتقال ۲۰۰ ریال به سود انباشته برای اعلام نظر مجمع پیشنهاد شد. بعد از قرائت

مجمع عمومی عادی سالانه بانک خاورمیانه روز شنبه ۳۱ تیر ۱۳۹۶، در سالن همایش اتاق بازرگانی ایران برگزار شد. این مجمع با حضور اکثریت صاحبان سهام، بازرگانی، قانونی و نماینده سازمان بورس رسمیت یافت. در ادامه جلسه، کاندیداهای هیات رییس مجمع معرفی و با تصویب حضاران، ترکیب هیات رییس تکمیل شد. در ابتدا آقای خسرو نایبی‌اهرنجانی رییس هیات‌مدیره بانک خاورمیانه به عنوان رییس مجمع، گزارشی از فعالیت‌های بانک در سال ۱۳۹۵ را ارائه کرد. او اظهار داشت سال ۱۳۹۵ برای اقتصاد ایران حامل خبرهای امیدوارکننده بود و شاخص‌ها بهبود وضعیت اقتصادی را نوید می‌دهند. ولی به دلیل بانک محور بودن اقتصاد کشور، فشار روی بانک‌ها بسیار زیاد بود و بانک‌ها از جنبه‌های مختلف شرایط دشواری داشته و دارند. خوشبختانه بانک خاورمیانه به دلیل رعایت استانداردهای علمی بانکداری و الزام هیات‌مدیره محترم بر سلامت و صحت عملیات بانکی، جزو معدود بانک‌هایی بود که مشکلات یاد شده را تجربه نکرده است.

به‌رغم کاهش مجدد حاشیه سود فعالیت‌های بانکی در این سال، خوشبختانه موفق شدیم کارنامه مثبتی به سهامداران تقدیم کنیم و اهداف پیش‌بینی شده در بودجه پیشنهادی را محقق سازیم. در این سال سود خالص بانک بیش از دوهزار میلیارد ریال بوده که نسبت به سال گذشته ۴۹ درصد رشد داشته است. او تاکید کرد: با نگاهی به آینده و به منظور کسب آمادگی برای گسترش فعالیت‌های بانکداری بین‌الملل، استراتژی بانک بر تطبیق با استانداردهای جهانی و بازرگانی و مستندسازی فرایندها تاکید کرده و در سال ۱۳۹۵ با استفاده از مشاوره و نظارت یک سازمان معتبر حسابرسی جهانی، نسبت به استانداردسازی عملیات بانکی در حوزه‌های مختلف از جمله مبارزه با پولشویی و تطبیق قوانین، حسابرسی و کنترل‌های داخلی و مدیریت ریسک دستاوردهای بی‌نظیری کسب کردیم.

نایبی در ادامه سخنانش گفت: شفافیت و درستی اطلاع‌رسانی فعالیت‌های بانک همواره مد نظر مدیریت بانک بوده است. در سال گذشته در رتبه‌بندی شرکت‌های

بانک خاورمیانه رتبه اول در نسبت سود سرانه شعب

با توجه به جایگاه و اهمیت فعالیت بانک‌ها و موسسات اعتباری در اقتصاد هر کشوری، شناسایی و پایش شاخص‌های بانکی و تحلیل و رصد آنها و رتبه‌بندی بانک‌ها و موسسات اعتباری با استفاده از این شاخص‌ها، دارای اهمیت فراوان است.

در گزارشی که بانک‌ها و موسسات اعتباری را در مورد نسبت سود بر تعداد شعب مقایسه کرده، این بانک‌ها بر مبنای شاخص‌های کیفیت مدیریت (M) رتبه بندی شده‌اند.

شاخص سود سرانه شعب بیانگر این است که هر شعبه از بانک و موسسه اعتباری به طور متوسط چه مقدار سود ایجاد کرده است. در واقع این شاخص بهره‌وری شعب بانک و موسسه اعتباری را نشان می‌دهد و مقایسه بانک‌ها و موسسات اعتباری در این شاخص با یکدیگر، نشان می‌دهد که مدیریت کدام بانک و موسسه اعتباری توانسته است از منابع موجود به صورت کارا استفاده کند.

از میان ۳۵ بانک و موسسه اعتباری مجاز در ایران، ۲۷ بانک و موسسه اعتباری اطلاعات خود را در این رابطه برای سال مالی ۱۳۹۴ افشاء نموده‌اند که این اطلاعات برای سال ۱۳۹۵ در مورد عمده بانک‌ها هنوز منتشر نشده است.

طبق رتبه‌بندی انجام شده، بانک خاورمیانه با سود سرانه شعب ۱۰۴۶۷۷ میلیون ریال بهترین عملکرد را در سال مالی ۱۳۹۴ در میان بانک‌ها و موسسات اعتباری داشته است و رتبه اول را در این شاخص به خود اختصاص داده است. در رتبه‌های دوم و سوم، دو بانک پاسارگاد و صنعت و معدن، به ترتیب با سود سرانه شعب ۳۵،۵۷۸ میلیون ریال و ۳۲،۶۴۵ میلیون ریال، قرار دارند.

با توجه به تعدیل صورت‌های مالی بانک‌ها در سال ۱۳۹۵ که البته هنوز گزارشی از آن ارائه نشده است، بسیاری از بانک‌ها که سودهای غیرقابل وصول خود را در ترانزنامه محاسبه کرده بودند، با افت سود مواجه شدند و لذا برای بررسی دقیق‌تر وضعیت بانک‌ها، ضروری است صورت‌های مالی سال ۱۳۹۵ منتشر شود.

افزایش سرمایه بانک خاورمیانه محقق شد

پس از برگزاری جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده بانک خاورمیانه در روز چهارشنبه دهم آبان ۱۳۹۶ که به اتفاق آرا افزایش سرمایه ۳،۰۰۰ میلیارد ریالی بانک خاورمیانه به تصویب رسید، مقرر شد که طی دو سال آینده افزایش سرمایه به ۸،۰۰۰ میلیارد ریال تحقق یابد. افزایش سرمایه ۱،۰۰۰،۰۰۰ میلیون ریالی بانک خاورمیانه در تاریخ ۶ دی ۱۳۹۶ در اداره ثبت شرکت‌ها به ثبت رسید.

افزایش سرمایه بانک خاورمیانه از مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ میلیون ریال به مبلغ ۶،۰۰۰،۰۰۰ میلیون ریال «از محل سود انباشته مبلغ ۱،۰۰۰،۰۰۰ میلیون ریال» در ۶ دی ۹۶ در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده است.

هدف از افزایش سرمایه بهبود نسبت کفایت سرمایه و افزایش سقف فردی تسهیلات و تعهدات است. افزایش سرمایه مرحله نخست از محل سود انباشته بانک تأمین شده است.

پیش‌بینی سود ۳۲۷ ریالی بانک خاورمیانه برای سال جاری

پیش‌بینی درآمد هر سهم سال مالی منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ دوره شش ماهه (حسابرسی شده) دوره منتهی به ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ بانک خاورمیانه اعلام شد.

بر مبنای اطلاعات منتشر شده از سوی بانک خاورمیانه پیش‌بینی درآمد هر سهم برای سال منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ با سرمایه ۶،۰۰۰،۰۰۰ میلیون ریال مبلغ ۳۲۷ ریال به طور خالص پس از کسر مالیات است. این پیش‌بینی بدون تغییر نسبت به گزارش قبل است. بانک خاورمیانه در دوره شش ماهه سال ۱۳۹۶ موفق به پوشش ۴۴ درصد از پیش‌بینی سود خود شده است.

شهرستانک، جاده چالوس
عکاس: زهرا انوروزی